

GRUPA KAPITAŁOWA MANGATA HOLDING S.A.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 ROKU DO 31 GRUDNIA 2016 ROKU

BIELSKO-BIAŁA, 21 MARCA 2017

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	6
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH	8
DODATKOWE INFORMACJE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1. Informacje ogólne.....	9
2. Podstawa sporządzenia oraz zasady rachunkowości	11
3. Przekształcenie danych porównawczych - uzgodnienie danych prezentowanych	30
w sprawozdaniu rocznym 2015 do danych prezentowanych obecnie jako dane porównywalne	30
4. Segmenty operacyjne.....	33
5. Przejęcia oraz sprzedaż jednostek zależnych.....	37
6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.....	38
7. Wartość firmy	39
8. Wartości niematerialne.....	40
9. Rzeczowe aktywa trwałe.....	42
10. Aktywa w leasingu.....	44
11. Nieruchomości inwestycyjne	45
12. Aktywa oraz zobowiązania finansowe	46
13. Aktywa oraz rezerwa na podatek odroczonej.....	55
14. Zapasy	58
15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	58
16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	59
17. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana.....	59
18. Kapitał własny	59
19. Świadczenia pracownicze	62
20. Pozostałe rezerwy	65
21. Pozostałe zobowiązania długoterminowe.....	66
22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	66
23. Rozliczenia międzyokresowe	67
24. Przychody i koszty operacyjne	68
25. Przychody i koszty finansowe	69
26. Podatek dochodowy	70
27. Zysk na akcję i wypłacone dywidendy.....	71
28. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań	72
29. Aktywa i zobowiązania warunkowe	72
30. Transakcje z podmiotami powiązanyymi.....	72
31. Sprawy sądowe	73
32. Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych	74
33. Zarządzanie kapitałem	79
34. Pozostałe informacje	80
35. Zdarzenia po dniu bilansowym.....	81
36. Zatwierdzenie do publikacji	81

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ**

AKTYWA	Nota	31.12.2016	31.12.2015*
Wartość firmy	7	34 616	38 116
Wartości niematerialne	8	44 098	36 914
Rzeczowe aktywa trwałe	9	295 390	286 534
Nieruchomości inwestycyjne	11	9 129	9 264
Inwestycje w jednostki zależne		0	0
Inwestycje w jednostki stowarzyszone		0	0
Należności i pożyczki	12	328	197
Pochodne instrumenty finansowe		0	0
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	12	105	105
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	23	884	28
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13	4 054	1 847
Aktywa trwałe razem		388 604	373 005
Zapasy	14	87 002	78 767
Należności handlowe oraz pozostałe należności	15	98 186	104 452
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 605	135
Pożyczki krótkoterminowe	12	735	1 933
Pochodne instrumenty finansowe	12	286	13
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe		0	116
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	23	1 565	3 171
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16	43 816	18 329
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		0	0
Aktywa obrotowe razem		233 195	206 916
AKTYWA RAZEM		621 799	579 921

PASYWA	Nota	31.12.2016	31.12.2015*
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Kapitał podstawowy	18	1 335	1 335
Akcje własne (-)		0	0
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	18	164 211	164 211
Pozostałe kapitały	18	-1 473	682
Zyski zatrzymane:		224 041	177 466
- wynik roku bieżącego		44 891	31 871
- zysk (strata) z lat ubiegłych		179 150	145 595
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		388 114	343 694
Udziały niedające kontroli	18	21 272	23 424
Kapitał własny razem		409 386	367 118
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	12	44 578	52 462
Leasing finansowy	12	10 584	6 929
Pochodne instrumenty finansowe		0	0
Pozostałe zobowiązania	21	3 896	3 858
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13	24 653	24 055
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	19	10 667	8 476
Pozostałe rezerwy długoterminowe		0	0
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	23	3 437	3 905
Zobowiązania długoterminowe razem		97 815	99 685
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	22	58 445	67 527
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	12	1 092	1 303
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	12	28 969	21 465
Leasing finansowy	12	4 435	2 759
Pochodne instrumenty finansowe	12	335	95
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	19	17 036	14 215
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	20	836	449
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	23	3 450	5 305
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży		0	0
Zobowiązania krótkoterminowe razem		114 598	113 118
Zobowiązania razem		212 413	212 803
PASYWA RAZEM		621 799	579 921

* dane przekształcone – opis w notcie 3

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z DOCHODÓW

	Nota	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015*
Działalność Kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	4	568 251	377 137
Przychody ze sprzedaży produktów		509 182	307 268
Przychody ze sprzedaży usług		15 153	24 459
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		43 916	45 410
Koszt własny sprzedaży	24	435 616	294 302
Koszt sprzedanych produktów		389 749	233 688
Koszt sprzedanych usług		14 697	23 690
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		31 170	36 924
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		132 635	82 835
Koszty sprzedaży	24	28 891	21 462
Koszty ogólnego zarządu	24	41 435	25 100
Pozostałe przychody operacyjne	24	2 203	4 841
Pozostałe koszty operacyjne	24	8 053	4 607
Zyski z tytułu okazijnego nabycia		0	0
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		56 459	36 507
Przychody finansowe	25	2 301	1 867
Koszty finansowe	25	3 513	2 355
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności (+/-)		0	0
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		55 247	36 019
Podatek dochodowy	26	10 240	4 079
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		45 007	31 940
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		0	0
Zysk (strata) netto		45 007	31 940
Zysk (strata) netto przypadający:			
- akcjonariuszom jednostki dominującej		44 891	31 871
- akcjonariuszom niekontrolującym		116	69

* dane przekształcone – opis w nocie 3

ZYSK (STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ ZWYKŁĄ

Dane w PLN	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Z działalności kontynuowanej		
- podstawowy	6,72	6,13
- rozwodniony	6,72	6,13
Z działalności zaniechanej		
- podstawowy	0,00	0,00
- rozwodniony	0,00	0,00

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU***(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)***SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW**

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Zysk (strata) netto	45 007	31 940
Inne całkowite dochody		
Inne całkowite dochody, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków	-1 633	848
Przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych	0	2 158
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	0	0
- dochody (straty) ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych	0	0
- kwoty przeniesione do wyniku finansowego	0	0
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	-1 229	-917
- dochody (straty) ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych	-1 291	-573
- kwoty przeniesione do wyniku finansowego	62	-344
- kwoty ujęte w wartości początkowej pozycji zabezpieczanych	0	0
Zyski (straty) aktuarialne	-658	16
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	0	0
- dochody (straty) ujęte w okresie w innych dochodach całkowitych	0	0
- kwoty przeniesione do wyniku - sprzedaż jednostek zagranicznych	0	0
Udział w innych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności	0	0
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów, które mogą być przeniesione do wyniku	-254	409
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	5	-545
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	5	-618
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach	0	-73
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu	-1 628	303
Całkowite dochody	43 379	32 243
Całkowite dochody przypadające:		
- akcjonariuszom jednostki dominującej	43 418	32 549
- akcjonariuszom niekontrolującym	-39	-306

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

**Zmiany w kapitale własnym w okresie
od 01.01. do 31.12.2016 roku**

	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej							Kapitał własny razem
	Kapitał podstawowy	Akcje własne (-)	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	Udziały nieudające kontroli	
Saldo na początek okresu	1 335	0	164 211	682	178 963	345 191	20 501	365 692
Zmiana polityki rachunkowości	0	0	0	0	0	0	0	0
Korekty błędów oraz końcowe rozliczenie nbycia	0	0	0	0	-1 497	-1 497	2 922	1 425
Saldo na początek okresu	1 335	0	164 211	682	177 466	343 694	23 423	367 117
Inne zmiany	0	0	0	-682	0	-682	0	-682
Emisja opcji na akcje	0	0	0	0	0	0	0	0
Nabycie akcji własnych	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmiana struktury grupy kapitałowej - transakcje z mniejszością	0	0	0	0	1 684	1 684	-2 113	-429
Dywidendy	0	0	0	0	0	0	0	0
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem transakcje z właścicielami	0	0	0	-682	1 684	1 002	-2 113	-1 111
Zysk (strata) netto	0	0	0	0	44 891	44 891	116	45 007
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu	0	0	0	-1 473	0	-1 473	-155	-1 628
Razem całkowite dochody	0	0	0	-1 473	44 891	43 418	-39	43 379
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na koniec okresu	1 335	0	164 211	-1 473	224 041	388 114	21 271	409 385

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU
(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)
**Zmiany w kapitale własnym w okresie
od 01.01. do 31.12.2015 roku**

	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej							Kapitał własny razem
	Kapitał podstawowy	Akcje własne (-)	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	Udziały niedające kontroli	
Saldo na początek okresu	981	0	31 843	-14	147 863	180 673	8 420	189 093
Zmiana polityki rachunkowości	0	0	0	0	0	0	0	0
Korekty błędów lat poprzednich	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na początek okresu	981	0	31 843	-14	147 863	180 673	8 420	189 093
Emisja akcji	354	0	132 368	0	0	132 722	0	132 722
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)	0	0	0	0	0	0	0	0
Wycena opcji (program płatności akcjami)	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmiana struktury grupy kapitałowej - transakcje z mniejszością	0	0	0	0	0	0	15 241	15 241
Dywidendy	0	0	0	0	0	0	0	0
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem transakcje z właścicielami	354	0	132 368	0	0	132 722	15 241	147 963
Zysk (strata) netto	0	0	0	0	31 871	31 871	69	31 940
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu	0	0	0	696	-140	556	-306	250
Razem całkowite dochody	0	0	0	696	31 731	32 427	-237	32 190
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)	0	0	0	0	-2 128	-2 128	0	-2 128
Saldo na koniec okresu	1 335	0	164 211	682	177 466	343 694	23 424	367 118

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015 przekształcone
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	55 247	36 019
Korekty:		
Amortyzacja i odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	21 994	14 342
Amortyzacja i odpisy aktualizujące wartości niematerialne	1 531	707
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	0	0
Zmiana wartości godziwej aktywów (zobowiązań) finans. wycenianych przez wynik	0	0
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych przeniesione z kapitału	123	-2 160
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe	0	0
Zysk (strata) ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	-83	-478
Zysk (strata) ze sprzedaży aktywów finansowych (innych niż instrumenty pochodne)	0	588
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	558	0
Koszty odsetek	1 569	814
Przychody z odsetek	-368	-328
Przychody z dywidend	0	0
Transakcje z mniejszością	-1 997	0
Odpis aktualizujący wartość firmy	3 500	0
Inne korekty	0	0
Korekty razem:	26 827	13 485
Zmiana stanu zapasów	-8 235	-12 712
Zmiana stanu należności	6 266	2 088
Zmiana stanu zobowiązań	-8 200	487
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	3 826	5 827
Inne korekty	0	0
Zmiana kapitału obrotowego	-6 343	-4 310
Wpływy (wydatki) z rozliczenia instrumentów pochodnych	-156	1 004
Zapłacony podatek dochodowy	-14 187	-7 053
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	61 388	39 145
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych	-4 121	-6 446
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych	0	0
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-27 980	-35 565
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	120	278
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych	0	0
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	312	425
Wydatki netto na nabycie jednostek zależnych	0	-31 061
Wpływy netto ze sprzedaży jednostek zależnych	0	0
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych	1 770	0
Pożyczki udzielone	0	-1 770
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych	0	0
Wpływy ze sprzedaży pozostałych aktywów finansowych	0	521
Wpływy z otrzymanych dotacji	0	0
Otrzymane odsetki	368	215
Otrzymane dywidendy	0	113
Inne wpływy (wydatki) z działalności inwestycyjnej	-587	6 393
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-30 118	-66 897
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy netto z tytułu emisji akcji	0	0
Nabycie akcji własnych	-929	0
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	13 504	30 485
Spłaty kredytów i pożyczek	-13 884	-14 795
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-2 347	-1 325
Odsetki zapłacone	-1 569	-814
Dywidendy wypłacone	0	-105
Wpływy z otrzymanych dotacji	0	0
Inne wpływy (wydatki) z działalności finansowej	0	0
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-5 225	13 446
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów bez różnic kursowych	26 045	-14 306
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z tytułu różnic kursowych	-558	0
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	25 487	-14 306
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	18 329	32 635
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	43 816	18 329

DODATKOWE INFORMACJE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

a) Informacje o jednostce dominującej

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Mangata Holding S.A. [dalej zwana „Grupą Kapitałową”, „Grupą”] jest Mangata Holding S.A. [dalej zwana „Spółką dominującą”; „Emitentem”].

Mangata Holding S.A. została utworzona na podstawie aktu notarialnego z dnia 1 grudnia 1990 roku (Rep. A. 1453/90). Spółka dominująca została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym w Bielsku – Białej Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000084847. Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 890501767.

Akcje Spółki dominującej są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Siedziba Spółki dominującej mieści się przy ul. Cechowej 6/8 w Bielsku-Białej.

W dniu 25 sierpnia 2016 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Mangata Holding S.A. (poprzednio: ZETKAMA S.A.). Walne Zgromadzenie podjęło m.in. uchwałę dotyczącą zmiany statutu Emitenta, zmiany nazwy Spółki oraz zmiany siedziby Spółki, która została przeniesiona ze Ścinawki Średniej do Bielska-Białej.

Do dnia 26 września 2016 Spółka dominująca funkcjonowała pod firmą ZETKAMA S.A. Z dniem 26 września 2016 właściwy sąd rejonowy zarejestrował zmianę nazwy Spółki dominującej na Mangata Holding S.A.

Czas trwania Spółki dominującej jest nieoznaczony.

Spółka dominująca wraz z jej jednostkami zależnymi tworzy Grupę Kapitałową Mangata Holding S.A.

b) Skład Zarządu Spółki dominującej

W skład Zarządu Spółki dominującej na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego wchodził:

- Leszek Jurasz – Prezes Zarządu
- Kazimierz Przełomski – Członek Zarządu

W dniu 30 marca 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała do Zarządu Spółki Pana Kazimierza Przełomskiego i powierzyła mu funkcję Członka Zarządu.

W dniu 1 lipca 2016 roku Członek Zarządu Pan Jerzy Kożuch złożył rezygnację z pełnionej funkcji Wiceprezesa Zarządu.

c) Skład Rady Nadzorczej Spółki dominującej

W skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego wchodził:

- Michał Zawisza – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Tomasz Jurczyk – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
- Jan Jurczyk – Sekretarz Rady Nadzorczej
- Zbigniew Rogóż – Członek Rady Nadzorczej
- Zygmunt Mrozek – Członek Rady Nadzorczej

W dniu 21 kwietnia 2016 roku, na skutek wyboru przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Pana Zbigniewa Rogoża w skład Rady Nadzorczej, przedterminowo wygasły mandaty wszystkich dotychczasowych członków Rady Nadzorczej.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

W związku z powyższym w dniu 21 kwietnia 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie dokonało wyboru członków Rady Nadzorczej nowej kadencji - Panów Michała Zawiszy, Tomasza Jurczyka, Jana Jurczyka, Zygmunta Mrożka i Zbigniewa Rogóża.

d) Charakter działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności spółek Grupy Kapitałowej jest:

- produkcja armatury,
- produkcja odlewów,
- produkcja elementów złącznych,
- produkcja podzespołów dla motoryzacji,
- komponenty dla przemysłu maszynowego,
- automatyka przemysłowa.

Szerszy opis działalności prowadzonej przez Grupę Kapitałową został przedstawiony w nocie dotyczącej segmentów operacyjnych.

e) Informacje o Grupie Kapitałowej

Grupa Kapitałowa Mangata Holding S.A. nie wchodzi w skład innej Grupy Kapitałowej.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej została objęta Spółka dominująca oraz następujące spółki zależne:

Nazwa spółki zależnej	Siedziba	Udział Grupy w kapitale na 31.12.2016	Udział Grupy w kapitale na 31.12.2015
Śrubena Unia S.A.	ul. Grunwaldzka 5, 34-300 Żywiec	100,00%	100,00%
MCS Sp. z o.o.	ul. Strażacka 43, 44-240 Żory	100,00%	100,00%
Armak Sp. z o.o.	ul. Swobodna 9, 41-200 Sosnowiec	98,82%	98,82%
ZETKAMA R&D Sp. z o.o.	ul. 3 Maja 12, 57-410 Ścinawka Średnia	100,00%	100,00%
Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o.	ul. Mikulicza 6a, 41-200 Świebodzice	75,00%	100,00%
Masterform S.A.	ul. Mikulicza 6a, 41-200 Świebodzice	n/d	80,00%
Kuźnia Polska S.A.	ul. Górecka 32, 43-430 Skoczów	95,09%	94,11%
ZETKAMA Nieruchomości Sp. z o.o.	ul. Cechowa 6/8, 43-300 Bielsko-Biała	100,00%	100,00%
Techmadex S.A.	ul. Migdałowa 91, 02-796 Warszawa	51,02%	51,02%
GP Energia Sp. z o.o.*	ul. Pułaskiego 26C/2, Białystok	45,92%	45,92%
BioGP Energia Sp. z o.o.	ul. Pułaskiego 26C/2, Białystok	0,00%	34,02%
Siskin 5 Sp. z o.o. SKA	ul. Swobodna 9, 41-200 Sosnowiec	100,00%	100,00%
Siskin 5 Sp. z o.o.	ul. Swobodna 9, 41-200 Sosnowiec	100,00%	100,00%
ZETKAMA Sp. z o.o.	ul. 3 Maja 12, 57-410 Ścinawka Średnia	100,00%	-

* Techmadex S.A. (spółka zależna Emitenta) posiada 90% udziałów w GP Energia Sp. z o.o.

Poza powyższymi, Techmadex S.A. posiada 25% udziałów w jednostce stowarzyszonej - Predictive Service Europe Sp. z o.o. Udziały te są w całości objęte odpisem aktualizującym.

Czas trwania Spółki dominującej oraz wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jednostek objętych konsolidacją jest nieoznaczony.

f) Zmiany w składzie Grupie Kapitałowej

- W dniu 29 stycznia 2016 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. (Spółka Przejmująca) z Masterform S.A. (Spółka Przejmowana). W konsekwencji nastąpiło przeniesienie całego majątku Spółki Przejmowanej na Spółkę Przejmującą, z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki Przejmującej. W wyniku połączenia, Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. (obecnie: Masterform Sp. z o.o.) wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Masterform S.A.

Po rejestracji połączenia Mangata Holding S.A. posiada w Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. 75% udziałów, zgodnie z porozumieniem nabycia większościowego pakietu z dnia 24 sierpnia 2015 roku.

- W dniu 20 kwietnia 2016 w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowana została ZETKAMA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Wszystkie udziały w nowo utworzonym podmiocie zostały objęte przez Mangata Holding S.A.

W dniu 1 lipca 2016 roku Spółka dominująca wniosła aport do ZETKAMA sp. z o.o. w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, stanowiącej organizacyjnie, finansowo i funkcjonalnie wyodrębniony w istniejącym w przedsiębiorstwie ZETKAMA S.A (obecnie: Mangata Holding S.A.), z ówczesną siedzibą w Ścinawce Średniej zespół składników materialnych i niematerialnych, związanych z działalnością produkcyjną armatury i odlewów, w tym zobowiązań i należności.

Transakcja ta nie ma wpływu na wynik finansowy Grupy.

- W dniu 30 maja 2016 roku Techmadex S.A. (spółka zależna Mangata Holding S.A.) zawarł umowę sprzedaży wszystkich posiadanych udziałów w spółce BioGp Energia Sp. z o.o. (jednostka zależna Techmadex S.A.). Udziały te zostały zbyte na rzecz osoby fizycznej. Celem transakcji jest reorganizacja i restrukturyzacja Grupy Kapitałowej Techmadex S.A. oraz koncentracja na rozwoju kluczowego obszaru działalności tej Grupy.

W rezultacie tej transakcji, z dniem sprzedaży udziałów Grupa utraciła kontrolę nad BioGp Energia Sp. z o.o.

- W trakcie 2016 roku, Kuźnia Polska S.A. (jednostka zależna Emitenta), skupowała akcje będące w posiadaniu akcjonariuszy innych niż Jednostka Dominująca. Akcje te, o wartości 929 tys. PLN, zostały skupione w celu ich umorzenia. Stosowna uchwała dotycząca umorzenia akcji została podjęta przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki Kuźnia Polska S.A. w dniu 27 czerwca 2016 roku.

W wyniku tej operacji, udział Jednostki Dominująca w kapitale spółki Kuźnia Polska S.A. wzrósł do 95,09%.

- W dniu 9 stycznia 2017 właściwy sąd rejestrowy zarejestrował połączenie spółek: Zetkama Nieruchomości Sp. z o.o. oraz Siskin 5 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. Celem połączenia tych spółek była optymalizacja zarówno ich struktury majątkowo-finansowej, jak i optymalizacja struktury Grupy Kapitałowej.
- W dniu 24 stycznia 2017 roku właściwy sąd rejestrowy zarejestrował zmianę nazwy spółki Siskin 5 Sp. z o.o. na Mangata Nieruchomości Sp. z o.o.
- W dniu 24 stycznia 2017 roku właściwy sąd rejestrowy zarejestrował przekształcenie Armak Sp. z o.o. w Armak Spółka akcyjna.
- W dniu 17 lutego 2017 roku właściwy sąd rejestrowy zarejestrował zmianę nazwy spółki z Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. na Masterform Sp. z o.o.
- W dniu 6 marca 2017 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Armak S.A. podjęło uchwałę o wykupie akcji akcjonariuszy mniejszościowych. Cena wykupu ustalona przez biegłego wyniosła 968,38 PLN za akcję i została opublikowana w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nr 52 z dnia 15 marca 2017. Kolejnym etapem reorganizacji będzie połączenie Armak S.A. (spółka przejmowana) z Zetkama sp. z o.o. (spółka przejmująca).

2. Podstawa sporządzenia oraz zasady rachunkowości

a) Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (dalej „MSSF”), zatwierdzonymi przez Unię Europejską, obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Walutą funkcjonalną Spółki dominującej oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki wchodzące w skład Grupy.

Profesjonalny osąd

Sporządzanie sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE, wymaga dokonywania szacunków księgowych i przyjmowania założeń w odniesieniu do przyszłych zdarzeń oraz źródeł niepewności występujących na dzień bilansowy. Szacunki i założenia wpływają na ryzyko ewentualnej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Przyjęte założenia zostały opisane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy i obejmują w szczególności następujące kwestie:

- utrata wartości firmy oraz innych aktywów (w tym należności i zapasów),
- wysokość stosowanych stawek amortyzacyjnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych,
- możliwość realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- wycena rezerw,
- klasyfikacja umów leasingowych.

W roku 2016 nie miały miejsca istotne zmiany dotyczące obszarów i metod przyjmowanych założeń. Założenia biznesowe i makroekonomiczne będące podstawą szacunków są aktualizowane na bieżąco, w zależności od zmian otoczenia jednostki oraz planów i prognoz biznesowych. Wybrane założenia przyjęte do testów na utratę wartości firmy zostały przedstawione w nocie 7 niniejszego sprawozdania.

b) Zmiany standardów lub interpretacji

Efekt zastosowania nowych standardów rachunkowości i zmian polityki rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 roku są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 roku, z wyjątkiem zmian opisanych poniżej.

Zastosowano takie same zasady dla okresu bieżącego i porównywalnego, chyba że standard lub interpretacja zakładały wyłącznie prospektywne zastosowanie.

Status zatwierdzenia Standardów w UE

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2016

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzą w życie po raz pierwszy w roku 2016:

Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie), opublikowane w dniu 12 grudnia 2013 roku. Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) definicji „warunku nabycia uprawnień”; (ii) rozliczania zapłaty warunkowej w połączeniu przedsięwzięć; (iii) agregacji segmentów operacyjnych i uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych do aktywów jednostki; (iv) wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań; (v) proporcjonalnego przekształcenia skumulowanego umorzenia w modelu przeszacowania oraz (vi) definicji kluczowych członków kierownictwa.

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 21 listopada 2013 roku. Pomniejsze zmiany dotyczą zakresu zastosowania standardu do składek od pracowników lub osób trzecich płaconych na rzecz programów określonych świadczeń. Celem zmian jest uproszczenie rozliczania składek, które są niezależne od liczby przepracowanych lat pracy (np. składek pracowniczych obliczanych jako stały procent wynagrodzenia).

Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo” – Rolnictwo: uprawy roślinne – zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 30 czerwca 2014 roku. Zmiany włączają uprawy roślinne, które są wykorzystywane wyłącznie w celu wzrostu produktów, w zakres MSR 16 i w związku z tym rozliczane one są w taki sam sposób jak rzeczowe aktywa trwałe.

Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach – zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 6 maja 2014 roku. Zmiany dostarczają nowe wskazówki w zakresie sposobu rozliczania nabycia udziałów we wspólnych operacjach mającego formę przedsięwzięcia.

Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych – zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 12 maja 2014 roku. Zmiany precyzują, że stosowanie metod opartych na przychodach do obliczania amortyzacji środka trwałego nie jest właściwe, ponieważ przychody uzyskane z działalności, która obejmuje wykorzystanie aktywów na ogół odzwierciedla czynniki inne niż konsumowanie korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów. Zmiany precyzują również, że przyjęcie przychodu jako podstawy pomiaru zużycia korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów niematerialnych jest co do zasady uważane za nieodpowiednie. Dopuszczalne są jednak odstępstwa od tej zasady w ściśle określonych okolicznościach.

Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie); opublikowane w dniu 25 września 2014 roku. Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Poprawki zawierają nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) zmiany w metodach zbycia; (ii) kontraktów usługowych; (iii) zastosowania poprawek do MSSF 7 w skróconych śródrocznych sprawozdaniach finansowych; (iv) Stopa dyskonta: emisje na rynkach regionalnych; (v) ujawniania informacji „w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego”.

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku. Zmiany do MSR 1 mają na celu zachęcanie jednostek do zastosowania profesjonalnego osądu w celu określenia, jakie informacje podlegają ujawnieniu w sprawozdaniu finansowym jednostki. Na przykład, zmiany określają jasno, że istotność ma zastosowanie do całości sprawozdania finansowego oraz że włączanie nieistotnych informacji może zmniejszyć przydatność ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Ponadto zmiany wyjaśniają, że jednostki powinny korzystać z profesjonalnego osądu w celu ustalenia, gdzie i w jakiej kolejności zaprezentować ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 12 sierpnia 2014 roku. Zmiany mają na celu przywrócenie metody praw własności jako dodatkowej opcji rozliczania inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowych sprawozdaniach finansowych jednostek.

Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji, opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie). Pomniejsze zmiany do MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 28 wprowadzają wyjaśnienia w odniesieniu do rozliczania jednostek inwestycyjnych. Zmiany dostarczają także, w szczególnych okolicznościach, pewne zwolnienia w tym aspekcie.

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku jest standardem zastępującym MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”. Standard został zatwierdzony przez UE 22 listopada 2016 roku i obowiązuje dla lat obrotowych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. MSSF 9 określa wymogi w zakresie ujmowania i wyceny, utraty wartości, zaprzestania ujmowania oraz rachunkowości zabezpieczeń.

Klasyfikacja i wycena - MSSF 9 wprowadza nowe podejście do klasyfikacji aktywów finansowych, która uzależniona jest od charakterystyki przepływów pieniężnych oraz modelu biznesowego związanymi z danymi aktywami. Takie jednolite podejście oparte na zasadach zastępuje istniejące wymagania oparte na regułach zgodnie z MSR 39. Nowy model skutkuje również ujednoczeniem modelu utraty wartości w stosunku do wszystkich instrumentów finansowych.

Utrata wartości - MSSF 9 wprowadza nowy model utraty wartości ustalonej w oparciu o oczekiwane straty, który wymaga bieżącego uznawania oczekiwanych strat kredytowych. W szczególności, nowy standard wymaga, aby jednostki ujmowały oczekiwane straty kredytowe w momencie, kiedy instrumenty finansowe są ujmowane po raz pierwszy oraz ujmowały wszelkie oczekiwane straty z całego okresu życia instrumentów w szybszy niż dotychczas sposób.

Rachunkowość zabezpieczeń - MSSF 9 wprowadza zreformowany model rachunkowości zabezpieczeń, z rozszerzonymi wymaganiami ujawnień o działalności zarządzania ryzykiem. Nowy model stanowi znaczącą zmianę rachunkowości zabezpieczeń, która ma na celu dostosowanie zasad rachunkowości do praktycznej działalności zarządzania ryzykiem.

Własne ryzyko kredytowe - MSSF 9 usuwa zmienność wyniku finansowego, powodowaną przez zmiany ryzyka kredytowego zobowiązań wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej. Ta zmiana oznacza, że zyski na zobowiązaniach spowodowane pogorszeniem własnego ryzyka kredytowego jednostki nie są ujmowane w rachunku zysków i strat.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”, został opublikowany przez RMSR w dniu 28 maja 2014 roku, zatwierdzony przez UE 22 września 2016 roku, obowiązujący dla lat obrotowych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów. Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby odzwierciedlić transfer towarów lub usług na rzecz klientów oraz w takiej kwocie, które odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), do którego spółka spodziewa się uzyskać prawo w zamian za towary lub usługi. Standard dostarcza również wytyczne ujmowania transakcji, które nie były szczegółowo regulowane przez

dotychczasowe standardy (np. przychody z usług czy modyfikacje umów) jak i dostarcza obszerniejsze wyjaśnienia na temat ujmowania umów wieloelementowych.

Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia do publikacji sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”, został opublikowany przez RMSR w dniu 30 stycznia 2014 roku. Standard ten ma na celu umożliwienie podmiotom stosującym MSSF po raz pierwszy, a które obecnie ujmują odroczone salda z działalności regulacyjnej zgodnie z ich poprzednimi ogólnie przyjętymi zasadach rachunkowości, kontynuację ujmowania tych sald po przejściu na MSSF.

MSSF 16 „Leasing” został wydany przez RMSR w dniu 13 stycznia 2016 roku. Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.

Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, opublikowane w dniu 11 września 2014 roku. Zmiany mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28 a MSSF 10 oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.

Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat zostały wydane przez RMSR w dniu 19 stycznia 2016 roku. Zmiany do MSR 12 wyjaśniają sposób wykazywania aktywów z tytułu odroczonego podatku w związku z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej.

Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień zostały wydane przez RMSR w dniu 29 stycznia 2016 roku. Zmiany doprecyzowujące MSR 7 mają na celu poprawę informacji przekazywanych na rzecz użytkowników sprawozdań finansowych o działalności finansowej jednostki. Zmiany wymagają, aby jednostka wystosowała ujawnienia umożliwiające użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i niepieniężnych.

Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji zostały wydane przez RMSR w dniu 20 czerwca 2016 roku. Zmiany wprowadzają wymogi w zakresie ujmowania: (a) skutków warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień na wycenę płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych; (b) płatności na bazie akcji mającej funkcję rozliczenia netto z zobowiązaniami podatkowymi; oraz (c) modyfikacji warunków płatności na bazie akcji, które powodują zmianę klasyfikacji transakcji z rozliczanych w środkach pieniężnych do rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” zostały wydane przez RMSR w dniu 12 września 2016 roku. Zmiany zostały

wprowadzone w celu rozwiązania problemów wynikających z wdrożenia nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe” przed wprowadzeniem nowego standardu zastępującego MSSF 4.

Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” zostały wydane przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 roku. Dokonano zmian do różnych standardów w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Poprawki zawierają: (i) usunięcie paragrafów E3-E7 z krótkoterminowych zwolnień w MSSF 1 gdyż minął termin ich zastosowania, (ii) wyjaśnienie zakresu MSSF 12, określając, że wymogi dotyczące ujawniania informacji w MSSF 12, z wyjątkiem przypadków określonych w paragrafach B10-B16, dotyczy udziałów wymienionych w paragrafie 5, które zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jako przeznaczone do dystrybucji lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, (iii) wyjaśnienie w zakresie wyboru wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy inwestycji w jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia, które znajdują się w posiadaniu organizacji typu venture-capital lub podobny podmiot. Zmiany wyjaśniają, że tego wyboru można dokonać w momencie początkowego ujęcia w odniesieniu do każdej inwestycji w jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia (indywidualnie w odniesieniu do każdej inwestycji).

Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” została wydana przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 roku. Interpretacja określa, iż w celu ustalenia kursu wymiany datą transakcji jest data początkowego ujęcia przedpłaty jako składnika aktywów niepieniężnych lub zobowiązania z tytułu odroczonej dochodów. Jeśli istnieje wiele płatności lub wpływów zaliczkowych, ustala się datę transakcji w odniesieniu do każdej płatności lub wpływów.

Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych zostały wydane przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 r. Zmiany określają, że jednostka dokonuje przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych tylko wówczas, gdy istnieją dowody na zmianę sposobu ich użytkowania. Zmiana sposobu użytkowania występuje wtedy, gdy poszczególne nieruchomości spełnia lub przestała spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana intencji kierownictwa co do sposobu użytkowania nieruchomości sama w sobie nie stanowi przesłanki na zmianę sposobu użytkowania. Zmiany określają również, iż przykłady zawarte w paragrafie 57 nie stanowią zamkniętego katalogu przykładów (przed zmianą wykaz ten stanowi zamknięty katalog przykładów).

Według szacunków jednostki, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

c) Zasady rachunkowości

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

Segmenty operacyjne

Przy wyodrębnianiu segmentów operacyjnych Zarząd Spółki dominującej kieruje się liniami produktowymi, które reprezentują główne wyroby oraz usługi dostarczane przez Grupę. Każdy z segmentów jest zarządzany odrębnie w ramach danej linii produktowej, z uwagi na specyfikę wytwarzanych wyrobów oraz świadczonych usług wymagających odmiennych technologii, zasobów oraz podejścia do realizacji.

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej (główny organ decyzyjny w Grupie Kapitałowej). Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

zastosowanymi przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, za wyjątkiem utraty wartości aktywów – przy ustalaniu wyniku segmentu nie uwzględnia się odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów trwałych, w tym również wartości firmy.

Przychody ze sprzedaży wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z dochodów nie różnią się od przychodów prezentowanych w ramach segmentów operacyjnych, za wyjątkiem przychodów nie przypisanych do segmentów oraz wyłączeń konsolidacyjnych dotyczących transakcji pomiędzy segmentami.

Konsolidacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki dominującej oraz sprawozdania finansowe spółek, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę, sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku. Przez kontrolę rozumie się zdolność wpływania na politykę finansową i operacyjną spółki zależnej w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, sporządza się na ten sam dzień bilansowy tj. na 31 grudnia. W przypadkach, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych spółek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez spółkę z zasadami stosowanymi przez Grupę Kapitałową.

Wyłączeniu z obowiązku konsolidacji mogą podlegać spółki, których sprawozdania finansowe są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej. Spółka zależna jest również wyłączona z konsolidacji, jeżeli została nabyta i jest posiadana wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży w bliskiej przyszłości. Inwestycje w spółkach zależnych zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży ujmuje się zgodnie z MSSF 5.

Spółki zależne obejmowane są konsolidacją metodą pełną.

Metoda konsolidacji pełnej polega na łączeniu sprawozdań finansowych Spółki dominującej oraz spółek zależnych poprzez zsumowanie, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. W celu zaprezentowania Grupy Kapitałowej w taki sposób, jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą dokonuje się następujących wyłączeń:

- na moment nabycia kontroli wartość bilansowa inwestycji w spółkę zależną wyłączana jest z tą częścią kapitału własnego spółki zależnej, która odpowiada udziałowi Spółki dominującej i ujmowana jest wartość firmy lub zysk zgodnie z MSSF 3,
- określane są i prezentowane oddzielnie udziały niedające kontroli,
- salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej i transakcje (przychody, koszty, dywidendy) wyłącza się w całości,
- wyłączeniu podlegają zyski i straty z tytułu transakcji zawieranych wewnątrz Grupy Kapitałowej, które są ujęte w wartości bilansowej aktywów takich jak zapasy i środki trwałe. Straty z tytułu transakcji wewnątrz Grupy analizowane są pod kątem utraty wartości aktywów z perspektywy Grupy,
- ujmuje się podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych wynikających z wyłączenia zysków i strat osiągniętych na transakcjach zawartych wewnątrz Grupy Kapitałowej (zgodnie z MSR 12).

Udziały niedające kontroli wykazywane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych i obejmują tę część aktywów netto spółek zależnych, które przypadają na podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej.

Transakcje z posiadaczami udziałów niedających kontroli, które nie skutkują utratą kontroli przez Spółkę dominującą, Grupa traktuje jako transakcje kapitałowe.

Jeżeli transakcja nie powoduje utraty kontroli przez jednostkę dominującą sprzedaż udziałów na rzecz posiadaczy udziałów niedających kontroli nie wpływa na sprawozdanie z dochodów. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a wartością bilansową aktywów netto spółki zależnej, przypadających na udziały sprzedane udziałowcom niekontrolującym, ujmowana jest bezpośrednio w kapitale w pozycji wynik z lat ubiegłych.

Jeżeli podmiot dominujący posiada już kontrolę nabycie udziałów od udziałowców niekontrolujących nie skutkuje powstaniem wartości firmy. Różnica pomiędzy ceną nabycia a wartością bilansową aktywów netto nabytych od udziałowców niekontrolujących ujmowana jest bezpośrednio w kapitale w pozycji wynik z lat ubiegłych.

Połączenia jednostek gospodarczych

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych, wchodzące w zakres MSSF 3, rozliczane są metodą nabycia.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Na dzień objęcia kontroli aktywa i pasywa jednostki przejmowanej są wyceniane według wartości godziwej oraz zgodnie z MSSF 3 identyfikowane są aktywa i zobowiązania, wraz z zobowiązaniami warunkowymi, bez względu na to czy były one ujawniane w sprawozdaniu finansowym przed przejęciem.

Nadwyżka ceny nabycia (koszt połączenia) ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej jako wartość firmy. Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez przejmującego w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć. Po początkowym ujęciu wartość firmy zostaje wyceniona według ceny nabycia pomniejszonej o łączne odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku, gdy cena nabycia (koszt połączenia) jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest niezwłocznie w rachunku zysków i strat. Grupa ujmuje zysk z przejścia w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

W przypadku połączeń jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, Grupa nie stosuje regulacji wynikających z MSSF 3, lecz rozlicza takie transakcje metodą łączenia udziałów w następujący sposób:

- aktywa i pasywa jednostki przejmowanej ujmowane są w wartości bilansowej. Za wartość bilansową uznaje się raczej tę wartość, która określona została pierwotnie przez podmiot kontrolujący, niż wartości wynikające z jednostkowego sprawozdania finansowego jednostki przejmowanej,
- wartości niematerialne oraz zobowiązania warunkowe ujmowane są na zasadach stosowanych przez jednostkę przed połączeniem, zgodnie z właściwymi MSSF,
- nie powstaje wartość firmy - różnica pomiędzy kosztem połączenia a nabytym udziałem aktywów netto jednostki kontrolowanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale, w pozycji wynik z lat ubiegłych,
- udziały niedające kontroli wyceniane są w proporcji do wartości bilansowej aktywów netto kontrolowanej jednostki,
- dokonywane jest przekształcenie danych porównawczych w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek okresu porównawczego. Jeżeli data powstania stosunku podporządkowania nad jednostką jest późniejsza niż początek okresu porównawczego, dane porównawcze prezentowane są od momentu, kiedy po raz pierwszy powstał stosunek podporządkowania.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Jednostki stowarzyszone to takie jednostki, nad którymi Spółka dominująca nie sprawuje kontroli, ale na które wywiera znaczący wpływ, uczestnicząc w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane początkowo w cenie nabycia, a następnie wyceniane z zastosowaniem metody praw własności. Na moment powstania znaczącego wpływu ustalana jest wartość firmy zgodnie z zasadami wynikającymi z MSSF 3, opisanymi powyżej w punkcie dotyczącym połączenia jednostek gospodarczych. Wartość firmy ujmowana jest w wartości bilansowej inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

Wartość bilansowa inwestycji w jednostkach stowarzyszonych jest powiększana lub pomniejszana o:

- udział Spółki dominującej w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej,
- udział Spółki dominującej w innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej, wynikających m.in. z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych oraz z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych. Kwoty te wykazuje się w korespondencji z odpowiednią pozycją „Skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów”,
- zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną, które podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym do poziomu posiadanego udziału,
- otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę stowarzyszoną, które obniżają wartość bilansową inwestycji.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek stowarzyszonych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, sporządza się na ten sam dzień bilansowy tj. na 31 grudnia.

Transakcje w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotym polskim (PLN), który jest również walutą funkcjonalną Spółki dominującej.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji (kurs spot).

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu zamknięcia obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Niepieniężne pozycje bilansowe ujmowane według kosztu historycznego, wyrażonego w walucie obcej, są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane według wartości godziwej, wyrażonej w walucie obcej, wyceniane są według kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Różnice kursowe powstałe z rozliczenia transakcji lub przeliczenia pozycji pieniężnych innych niż instrumenty pochodne, ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów lub kosztów finansowych w kwocie netto, za wyjątkiem różnic kursowych kapitalizowanych w wartości aktywów w przypadkach określonych zasadami rachunkowości (przedstawione w punkcie dotyczącym kosztów finansowania zewnętrznego).

Różnice kursowe z wyceny instrumentów pochodnych wyrażonych w walucie obcej ujmowane są w rachunku zysków i strat, o ile nie stanowią zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne ujmowane są zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę polską po kursie zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy tj. po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Wartość firmy powstała z przejęcia kontroli nad jednostką zagraniczną traktowana jest jak aktywa i zobowiązania jednostki zagranicznej i podlega przeliczeniu po kursie zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy tj. po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Rachunek zysków i strat jednostki zagranicznej jest przeliczany po przeciętnym kursie wymiany za dany rok obrotowy, o ile nie wystąpiły znaczne wahania kursów wymiany. W przypadku znacznych wahań kursów, dla transakcji ujętych w rachunku zysków i strat stosowany jest kurs wymiany z dnia zawarcia transakcji.

Różnice kursowe powstałe w wyniku przeliczenia sprawozdania finansowego jednostki zagranicznej są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego aż do momentu zbycia jednostki zagranicznej. W momencie zbycia jednostki zagranicznej różnice kursowe z przeliczenia zakumulowane w kapitale własnym są reklasyfikowane do rachunku zysków i strat i ujmowane jako korekta zysku lub straty ze zbycia jednostki zagranicznej.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości, która koryguje koszty odsetek.

Wartość firmy

Wartość firmy ujmowana jest jako nadwyżka ceny nabycia (kosztu połączenia) ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej (patrz podpunkt dotyczący połączeń jednostek gospodarczych). Wartości firmy nie amortyzuje się, zamiast tego corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości zgodnie z MSR 36 (patrz podpunkt dotyczący utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych).

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują znaki towarowe, patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe, koszty prac rozwojowych oraz pozostałe wartości niematerialne, które spełniają kryteria ujęcia określone w MSR 38. W pozycji tej wykazywane są również wartości niematerialne, które nie zostały jeszcze oddane do użytkowania (wartości niematerialne w trakcie wytwarzania).

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Wartości niematerialne na dzień bilansowy wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzowane są metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności. Okresy użytkowania poszczególnych wartości niematerialnych poddawane są corocznej weryfikacji, a w razie konieczności korygowane od początku następnego roku obrotowego.

Przewidywany okres użytkowania dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynosi:

Grupa	Okres
Patenty i licencje	5 lat
Oprogramowanie komputerowe	5-10 lat
Pozostałe wartości niematerialne	5 lat

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie występują.

Koszty związane z utrzymaniem oprogramowania, ponoszone w okresach późniejszych, ujmowane są jako koszt okresu w momencie ich poniesienia.

Koszty prac badawczych są ujmowane w sprawozdaniu z dochodów w momencie ich poniesienia.

W spółkach Grupy prowadzone są prace rozwojowe związane z wdrażaniem nowych produktów.

Nakłady bezpośrednio związane z pracami rozwojowymi ujmowane są jako wartości niematerialne, tylko wtedy, gdy spełnione są następujące kryteria:

- ukończenie składnika wartości niematerialnych jest wykonalne z technicznego punktu widzenia tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- Grupa zamierza ukończyć składnik oraz jego użytkowanie bądź sprzedaż,
- Grupa jest zdolna do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- składnik wartości niematerialnych będzie przynosił korzyści ekonomiczne, a Grupa potrafi tę korzyść udowodnić m.in. poprzez istnienie rynku lub użyteczność składnika dla potrzeb Grupy,
- dostępne są Grupie środki techniczne, finansowe i inne niezbędne do ukończenia prac rozwojowych w celu sprzedaży lub użytkowania składnika,
- nakłady poniesione w trakcie prac rozwojowych można wiarygodnie wycenić i przyporządkować do danego składnika wartości niematerialnych.

Nakłady ponoszone na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Ocena przyszłych korzyści odbywa się na podstawie zasad określonych w MSR 36.

Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego, zgodnie z którym składniki aktywów są ujmowane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Zakończone prace rozwojowe są amortyzowane liniowo przez przewidywany okres uzyskiwania korzyści, który przeciętnie wynosi 5 lat.

Zyski lub straty wynikłe ze zbycia wartości niematerialnych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych wartości niematerialnych i są ujmowane w sprawozdaniu z dochodów w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do użytkowania.

Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe, za wyjątkiem gruntów, wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy lub montażu i przekazania środka trwałego do używania.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, który dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Grupa	Okres
Budynki i budowle	20-40 lat
Maszyny i urządzenia	5-25 lat
Środki transportu	3-20 lat
Pozostałe środki trwałe	3-20 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu, w którym środek trwały jest dostępny do użytkowania.

Ekonomiczne okresy użyteczności oraz metody amortyzacji są weryfikowane raz w roku, powodując ewentualną korektę odpisów amortyzacyjnych w kolejnych latach.

Środki trwałe są dzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych przeglądów oraz istotne części zamienne i wyposażenie, jeżeli będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż rok. Bieżące koszty utrzymania poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży, likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w sprawozdaniu z dochodów w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Aktywa w leasingu

Umowy leasingu finansowego, na mocy której następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w aktywach oraz zobowiązaniach na dzień rozpoczęcia okresu leasingu. Wartość aktywów oraz zobowiązań określana jest na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane w kosztach okresu, w którym je poniesiono.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane według takich samych zasad jak stosowane do własnych aktywów Grupy. W sytuacji jednak, gdy brak jest wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Corocznemu testowi na utratę wartości podlegają następujące składniki aktywów:

- wartość firmy, przy czym po raz pierwszy test na utratę wartości przeprowadza się do końca okresu, w którym miało miejsce połączenie,
- wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz
- wartości niematerialne, które jeszcze nie są użytkowane.

W odniesieniu do pozostałych składników wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. W razie

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

stwierdzenia, że jakieś zdarzenia lub okoliczności mogą wskazywać na trudność w odzyskaniu wartości bilansowej danego składnika aktywów, przeprowadzany jest test na utratę wartości.

Dla potrzeb przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywa grupowane są na najniższym poziomie, na jakim generują przepływy pieniężne niezależnie od innych aktywów lub grup aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne). Składniki aktywów samodzielnie generujące przepływy pieniężne testowane są indywidualnie.

Wartość firmy jest alokowana do tych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, z których oczekuje się korzyści synergii wynikających z połączenia jednostek gospodarczych, przy czym ośrodkami wypracowującymi przepływy pieniężne są co najmniej segmenty operacyjne.

Jeżeli wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których aktywa te należą, wówczas wartość bilansowa jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisywany jest do wartości firmy. Pozostała kwota odpisu obniża proporcjonalnie wartość bilansową aktywów wchodzących do ośrodka wypracowującego przepływy.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji kosztów operacyjnych.

Odpisy aktualizujące wartość firmy nie podlegają odwróceniu w kolejnych okresach. W przypadku pozostałych składników aktywów, na kolejne dni bilansowe oceniane są przesłanki wskazujące na możliwość odwrócenia odpisów aktualizujących. Odwrócenie odpisu ujmowane jest w sprawozdaniu z dochodów w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna jest utrzymywana w posiadaniu ze względu na przychody z czynszów oraz/ lub przyrost jej wartości i jest wyceniana w oparciu o model wartości godziwej.

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnej następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Na kolejne dni bilansowe wartość nieruchomości inwestycyjnych jest weryfikowana pod kątem ewentualnej zmiany wartości godziwej, określonej przez niezależnego rzeczoznawcę z uwzględnieniem lokalizacji oraz charakteru nieruchomości oraz aktualnych warunków rynkowych. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w sprawozdaniu z dochodów w okresie, w którym wystąpiły zmiany, w pozycji pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się z bilansu w momencie jej zbycia lub trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z dochodów, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wynikające z zawartej umowy prawa do korzyści ekonomicznych i ryzyka z niej wynikające zostały zrealizowane, wygasły lub Grupa się ich zrzekła.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, poza kategorią aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Na dzień bilansowy aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane są według zasad przedstawionych poniżej.

Aktywa finansowe

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, Grupa klasyfikuje z podziałem na:

- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności oraz
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w sprawozdaniu z dochodów lub w innych całkowitych dochodach. Zyski lub straty ujmowane w sprawozdaniu z dochodów prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe, za wyjątkiem odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług, które prezentowane są jako pozostałe koszty operacyjne.

Wszystkie aktywa finansowe, za wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy ze względu na wystąpienie przesłanek utraty ich wartości. Składnik aktywów finansowych podlega odpisom aktualizującym, jeżeli istnieją obiektywne dowody świadczące o utracie jego wartości. Przesłanki utraty wartości analizowane są dla każdej kategorii aktywów finansowych odrębnie, co zostało zaprezentowane poniżej.

Pożyczki i należności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, o ustalonych lub możliwych do określenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Aktywa finansowe kwalifikowane do kategorii pożyczek i należności wykazywane są w bilansie jako:

- aktywa długoterminowe w pozycji „Należności i pożyczki” oraz
- aktywa krótkoterminowe w pozycjach „Pożyczki”, „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności” oraz „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty”.

Odpisy na należności wątpliwe szacowane są, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego). Dla należności nie podlegających indywidualnej ocenie, przesłanki utraty wartości analizowane są w ramach poszczególnych klas aktywów określonych ze względu na ryzyko kredytowe (wynikające np. z branży, regionu lub struktury odbiorców). Wskaźnik odpisów aktualizujących dla poszczególnych klas oparty jest zatem na zaobserwowanych w niedawnej przeszłości trendach dotyczących trudności w spłacie należności przez dłużników.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmują aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu lub wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ze względu na spełnienie kryteriów określonych w MSR 39.

Do tej kategorii zaliczane są wszystkie instrumenty pochodne wykazywane w bilansie w odrębnej pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”, za wyjątkiem pochodnych instrumentów zabezpieczających ujmowanych zgodnie z rachunkowością zabezpieczeń.

Instrumenty należące do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny ujmowane są w sprawozdaniu z dochodów. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych określone są przez zmianę wartości

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

godziwej ustalonej na podstawie bieżących na dzień bilansowy cen pochodzących z aktywnego rynku lub na podstawie technik wyceny, jeżeli aktywny rynek nie istnieje.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyłączeniem aktywów zaklasyfikowanych do pożyczek i należności.

W tej kategorii Grupa ujmuje obligacje i inne papiery dłużne utrzymywane do terminu wymagalności, wykazywane w bilansie w pozycji „Pozostałych aktywów finansowych”.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności (np. ocena zdolności kredytowej spółek emitujących obligacje), aktywa wyceniane są w wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości bilansowej inwestycji, łącznie z odpisami aktualizującymi z tytułu utraty wartości, ujmowane są w sprawozdaniu z dochodów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie kwalifikują się do żadnej z powyższych kategorii aktywów finansowych.

W tej kategorii Grupa ujmuje notowane obligacje nieutrzymywane do terminów wymagalności oraz akcje spółek innych niż spółki zależne lub stowarzyszone. Aktywa te w bilansie wykazywane są w pozycji „Pozostałych aktywów finansowych”.

Akcje spółek nienotowanych wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, ze względu na brak możliwości wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej. Odpisy aktualizujące ujmowane są w sprawozdaniu z dochodów.

Wszystkie inne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej. Zyski i straty z wyceny ujmowane są jako inne całkowite dochody i kumulowane w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych od aktywów pieniężnych, które ujmowane są w rachunku zysków i strat. W sprawozdaniu z dochodów ujmowane są również odsetki, które byłyby rozpoznane przy wycenie tych składników aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane jest w innych całkowitych dochodach, za wyjątkiem odpisów aktualizujących wartość instrumentów dłużnych, których odwrócenie ujmowane jest w sprawozdaniu z dochodów, jeżeli wzrost wartości instrumentu może być obiektywnie łączyony ze zdarzeniem następującym po rozpoznaniu utraty wartości.

W momencie wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej, skumulowane zyski i straty, ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach, przenoszone są z kapitału własnego do rachunku zysków i strat oraz prezentowane są w innych całkowitych dochodach jako reklasyfikacja z tytułu przeniesienia do wyniku finansowego.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania oraz
- pochodne instrumenty finansowe.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Do kategorii zobowiązań

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat Grupa zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są sprawozdaniu z dochodów w działalności finansowej.

Kredyty walutowe są traktowane jako instrument zabezpieczający. W związku z faktem, iż większość wpływów handlowych w Grupie odbywa się w walucie EUR, zgodnie z polityką rachunkowości zabezpieczeń stosowaną przez Grupę, pozyskanie finansowania zewnętrznego w EUR oraz zakupy rozliczane w tej walucie stanowią naturalny hedging. W przypadku kredytów denominowanych w EUR, pozycję zabezpieczaną stanowi określony, pierwszy wolumen przychodów ze sprzedaży produktów i usług denominowanych w lub indeksowanych do kursu EUR/PLN, generowanych od dnia, w którym nastąpiła spłata kapitału zobowiązania finansowego (kredytu).

Kredyty walutowe są traktowane jako instrument zabezpieczający. W związku z faktem, iż większość wpływów handlowych w Grupie odbywa się w walucie EUR zgodnie z polityką rachunkowości zabezpieczeń stosowaną przez Grupę, pozyskanie finansowania zewnętrznego w EUR oraz zakupy rozliczane w tej walucie stanowią naturalny hedging. W przypadku kredytów denominowanych w EUR, pozycję zabezpieczaną stanowi określony, pierwszy wolumen przychodów ze sprzedaży produktów i usług denominowanych w lub indeksowanych do kursu EUR/PLN, generowanych od dnia, w którym nastąpiła spłata kapitału zobowiązania finansowego (kredytu)

Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń jest stosowana przez Spółki Grupy wyłącznie, jeżeli spełnione zostały następujące wymagania:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem;
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na sprawozdanie z dochodów;
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione;
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Grupa stosuje określone zasady rachunkowości dla instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń wymaga spełnienia przez Grupę warunków określonych w MSR 39 dotyczących udokumentowania polityki zabezpieczeń, prawdopodobieństwa wystąpienia transakcji zabezpieczanej oraz efektywności zabezpieczenia. W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa korzystała z prostych instrumentów pochodnych – terminowych transakcji forward oraz kredytów w walucie obcej jako narzędzi zabezpieczających przepływy pieniężne. Kontrakty te zostały zawarte przez Grupę w celu zarządzania ryzykiem walutowym w związku z prawnie wiążącymi transakcjami sprzedaży oraz zakupu realizowanymi w walutach obcych.

Wszystkie pochodne instrumenty zabezpieczające wyceniane są w wartości godziwej. W części w jakiej dany instrument zabezpieczający stanowi efektywne zabezpieczenie, zmiana wartości godziwej instrumentu ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i kumulowana w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne. Nieefektywną część zabezpieczenia ujmuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z dochodów.

W momencie gdy pozycja zabezpieczana wpływa na sprawozdanie z dochodów, skumulowane zyski i straty z wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających, ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach,

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

przenoszone są z kapitału własnego do sprawozdania z dochodów. Reklasyfikacja prezentowana jest w „Skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów” w pozycji „Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych - kwota przeniesiona do wyniku finansowego”.

Jeżeli transakcja zabezpieczana skutkuje ujęciem niefinansowych aktywów lub zobowiązań, zyski i straty z wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających, ujęte uprzednio w innych całkowitych dochodach, przenoszone są z kapitału własnego i uwzględniane w wycenie wartości początkowej (cenie nabycia) pozycji zabezpieczanej. Reklasyfikacja prezentowana jest w „Skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów” w pozycji „Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych - kwota ujęta w wartości początkowej pozycji zabezpieczanych”.

Jeżeli zaistniało prawdopodobieństwo, że planowana przyszła transakcja zabezpieczana nie zostanie zawarta, zyski i straty z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne niezwłocznie przenoszone są do sprawozdania z dochodów.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia oraz wartości netto możliwej do uzyskania. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszt wytworzenia wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje koszty bezpośrednie (głównie materiały i robociznę) powiększone o narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych.

Rozchód wyrobów gotowych ujmowany jest z zastosowaniem metody średniej ważonej rzeczywistego kosztu wytworzenia. Rozchód materiałów i towarów ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej.

Wartość netto możliwa do uzyskania jest to szacowana cena sprzedaży ustalana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności (do 3 miesięcy), łatwo wymienne na gotówkę, dla których ryzyko zmiany wartości jest nieznaczne.

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (grupy aktywów trwałych) są klasyfikowane przez Grupę jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w wyniku transakcji sprzedaży a nie poprzez dalsze użytkowanie. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży, z zachowaniem normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Niektóre aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, takie jak aktywa finansowe oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, wyceniane są według tych samych zasad rachunkowości, jakie były stosowane przez Grupę przed zaklasyfikowaniem do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie podlegają amortyzacji.

Kapitał własny

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych akcji, zgodnie ze statutem Spółki dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Akcje Spółki dominującej nabyte i zatrzymane przez Spółkę dominującą lub konsolidowane spółki zależne pomniejszają kapitał własny. Akcje własne wyceniane są w cenie nabycia.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej powstaje z nadwyżki ceny emisyjnej ponad wartość nominalną akcji, pomniejszonej o koszty emisji.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Pozostałe kapitały obejmują:

- kapitał z tytułu ujęcia wyceny programów płatności akcjami oraz
- kapitał z kumulacji innych całkowitych dochodów obejmujących:
 - przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej (patrz podpunkt dotyczący rzeczowych aktywów trwałych),
 - wycenę aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (patrz podpunkt dotyczący instrumentów finansowych),
 - wycenę instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne (patrz podpunkt dotyczący rachunkowości zabezpieczeń),
 - różnice kursowe z przeliczenia zagranicznych jednostek zależnych (patrz podpunkt dotyczący transakcji w walutach obcych),
 - udział w dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności (patrz podpunkt dotyczący inwestycji w jednostkach stowarzyszonych).

W zyskach zatrzymanych wykazywane są wyniki z lat ubiegłych (również te przekazane na kapitał uchwałami akcjonariuszy) oraz wynik finansowy bieżącego roku.

Wszystkie transakcje z właścicielami Spółki dominującej prezentowane są osobno w „Skonsolidowanym zestawieniu zmian w kapitale własnym”.

Płatności w formie akcji

W Grupie nie są realizowane programy motywacyjne, w ramach których kluczowym członkom kadry menedżerskiej przyznawane są opcje zamienne na akcje Spółki dominującej.

Świadczenia pracownicze

Wykazywane w bilansie zobowiązania i rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują następujące tytuły:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze z tytułu wynagrodzeń (wraz z premiami) oraz składek na ubezpieczenia społeczne,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz
- inne długoterminowe świadczenia pracownicze, do których Grupa zalicza nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Wartość zobowiązań z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych ustala się bez dyskonta i wykazuje w bilansie w kwocie wymaganej zapłaty.

Rezerwy na niewykorzystane urlopy

Grupa tworzy rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności, które będzie musiała ponieść w wyniku niewykorzystanego przez pracowników uprawnienia, a które to uprawnienie narosło na dzień bilansowy. Rezerwa na niewykorzystane urlopy stanowi rezerwę krótkoterminową i nie podlega dyskontowaniu.

Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z systemami wynagradzania obowiązującymi w Grupie pracownicy Spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów nabywania uprawnień przez pracowników.

Wartość bieżąca rezerwy na każdy dzień bilansowy jest szacowana przez niezależnego aktuarium. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są na danych historycznych. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych dotyczące świadczeń po okresie zatrudnienia, czyli dotyczące odpraw emerytalnych są rozpoznawane w innych dochodach całkowitych - zgodnie z postanowieniami MSR 19 § 57 (d)(i), a dotyczące nagród jubileuszowych są ujawniane w sprawozdaniu z dochodów.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Rezerwy, zobowiązania i aktywa warunkowe

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Termin poniesienia oraz kwota wymagająca uregulowania może być niepewna.

Rezerwy tworzy się m.in. na następujące tytuły:

- udzielone gwarancje obsługi posprzedażowej produktów i wykonanych usług,
- toczące się postępowania sądowe oraz sprawy sporne,
- straty z umów budowlanych ujmowane zgodnie z MSR 11,
- restrukturyzacja, tylko jeżeli na podstawie odrębnych przepisów Grupa jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwy ujmuje się w wartości szacowanych nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku, na podstawie najbardziej wiarygodnych dowodów dostępnych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dotyczących ryzyka oraz stopnia niepewności. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszt finansowy.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Jednakże wartość tego aktywa nie może przewyższyć kwoty rezerwy.

W przypadku, gdy wydatkowanie środków w celu wypełnienia obecnego obowiązku nie jest prawdopodobne, kwoty zobowiązania warunkowego nie ujmuje się w bilansie, za wyjątkiem zobowiązań warunkowych identyfikowanych w procesie połączenia jednostek gospodarczych w ramach alokacji kosztu połączenia zgodnie z MSSF 3 (patrz podpunkt dotyczący połączeń jednostek gospodarczych).

Możliwe wpływy zawierające korzyści ekonomiczne dla Grupy, które nie spełniają jeszcze kryteriów ujęcia jako aktywa, stanowią aktywa warunkowe, których nie ujmuje się w bilansie. Informację o aktywach warunkowych ujawnia się w dodatkowych notach objaśniających.

Rozliczenia międzyokresowe

Grupa wykazuje w aktywach bilansu w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe” opłacone z góry koszty dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych, w tym przede wszystkim czynsze najmu. RMK czynne prezentowane są w sprawozdaniu finansowym w pozycji innych należności.

W pozycji „Rozliczeń międzyokresowych” zawartej w pasywach bilansu prezentowane są przychody przyszłych okresów, w tym również środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie środków trwałych, które rozliczane są zgodnie z MSR 20 „Dotacje rządowe”.

Dotacje ujmowane są wyłącznie wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z daną dotacją oraz że dana dotacja zostanie faktycznie otrzymana.

Dotacja dotycząca danej pozycji kosztowej jest ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Dotacja finansująca składnik aktywów jest stopniowo ujmowana w rachunku zysków i strat jako przychód na przestrzeni okresów proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tego składnika aktywów. Grupa Kapitałowa dla celów prezentacji w skonsolidowanym bilansie nie odejmuje dotacji od wartości bilansowej aktywów, lecz wykazuje dotacje jako przychody przyszłych okresów w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe”.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą (podatek akcyzowy). Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów ujmowane są, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Grupa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr. Warunek uznaje się za spełniony z chwilą bezspornego dostarczenia towarów lub produktów do odbiorcy.
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Odsetki i dywidendy

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są sukcesywnie w miarę ich narastania zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej. Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Koszty operacyjne

Koszty operacyjne są ujmowane w rachunku zysków i strat zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów. Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym koszty według miejsc powstawania.

Podatek dochodowy (wraz z podatkiem odroczonym)

Na obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego składają się: podatek dochodowy bieżący oraz odroczony, który nie został ujęty w innych dochodach całkowitych lub bezpośrednio w kapitale.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z czasowym przesunięciem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów do innych okresów oraz wyłączeniem pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe. Nie ujmuje się aktywów ani rezerwy, jeśli różnica przejściowa wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz która w czasie jej wystąpienia nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy. Nie ujmuje się rezerwy na podatek odroczony od wartości firmy, która nie podlega amortyzacji na gruncie przepisów podatkowych.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę przepisy prawne obowiązujące na dzień bilansowy.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części następuje jego odpis.

Subiektywne oceny Zarządu oraz niepewność szacunków

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki dominującej kieruje się osądem przy dokonywaniu licznych szacunków i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd. Informacje o dokonanych szacunkach i założeniach, które są znaczące dla skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zostały zaprezentowane poniżej.

Okresy ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych

Zarząd Spółki dominującej dokonuje corocznej weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych, podlegających amortyzacji. Na 31 grudnia 2016 roku Zarząd jednostki dominującej ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez Grupę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku.

Rezerwy

Rezerwy na świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne oraz nagrody jubileuszowe – szacowane są przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kwota rezerw na świadczenia pracownicze wynika z oszacowania dokonanego przez niezależnego aktuarium. Na poziom rezerw wpływ mają założenia dotyczące stopy dyskonta oraz wskaźnika wzrostu wynagrodzeń oraz wskaźniki demograficzne.

Aktywa na podatek odroczony

Prawdopodobieństwo rozliczenia składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżetach spółek Grupy zatwierdzonych przez Zarząd Spółki dominującej. Jeżeli prognozowane wyniki finansowe wskazują, że spółki Grupy osiągną dochód do opodatkowania, aktywa na podatek odroczony ujmowane są w pełnej wysokości.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

W celu określenia wartości użytkowej Zarząd szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej (patrz podpunkt dotyczący utraty wartości aktywów niefinansowych). W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy.

Odpisy aktualizujące aktywa finansowe

Odpisy aktualizujące aktywa finansowe są szacowane w oparciu do szczegółową ich analizę. Opis aktualizujący należności dokonuje się w taki sposób, aby uwzględnić stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty.

3. Przekształcenie danych porównawczych - uzgodnienie danych prezentowanych w sprawozdaniu rocznym 2015 do danych prezentowanych obecnie jako dane porównywalne

Dane bilansowe na dzień 31 grudnia 2015 roku prezentowane są w niniejszym sprawozdaniu jako dane porównawcze i obejmują wszelkie korekty dotychczas wykazywanych wartości szacunkowych wynikających z rozliczeń prowizorycznych.

Na dzień 31 grudnia 2015 rozliczenie Kuźni Polska S.A. i Masterform S.A. zostało ustalone prowizorycznie zgodnie z zapisami MSSF 3 „Połączenie jednostek gospodarczych”. W ciągu pierwszego półrocza 2016 dokonano wyceny aktywów trwałych, identyfikacji i ustalenia wartości godziwych wszystkich możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań, zobowiązań warunkowych. Weryfikacji poddano również koszt połączenia.

Nota 5.1 i 5.2 opisuje szczegóły końcowego rozliczenia nabycia spółek Masterform S.A. i Kuźnia Polska S.A. MSSF wymagają retrospektywnego ujęcia końcowego rozliczenia, dlatego też dane na 31 grudnia 2015 zostały odpowiednio przekształcone i zaprezentowane w korekcie 1 i 2.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

W ramach analizy korekt i wyłączeń konsolidacyjnych dokonanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres zakończony i na dzień 31 grudnia 2015 roku spółka zidentyfikowała rozbieżności prezentacyjne w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w korekcie 3. Korekta ta nie wpływa na kapitał własny według stanu na 31 grudnia 2015 roku ani na wynik finansowy za rok 2015.

Korekta 4 wynika z nieprawidłowego rozliczenia odchyłań od cen ewidencyjnych zapasów za rok 2015. Korekta ta spowodowana jest błędem w systemie informatycznym w algorytmie rozliczania kosztów.

Korekty te nie wpływają żadne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 01.01.2015.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	31.12.2015 Prezentowane w Raporcie Rocznym za rok 2015	Korekta 1	Korekta 2	Korekta 3	Korekta 4	31.12.2015 Prezentowane w sprawozdaniu finansowym jako dane porównywalne
AKTYWA						
Wartość firmy	85 019	(46 903)				38 116
Wartości niematerialne	24 529	12 466	(81)			36 914
Rzeczowe aktywa trwałe	237 684	49 869	(1 019)			286 534
Nieruchomości inwestycyjne	9 264					9 264
Inwestycje w jednostkach zależnych	0					0
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	0					0
Należności i pożyczki	197					197
Pochodne instrumenty finansowe	0					0
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	105					105
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	28					28
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0			1 693	154	1 847
Aktywa trwałe razem	356 826	15 432	(1 100)	1 693	154	373 005
Zapasy	79 579				(812)	78 767
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	74 069			30 383		104 452
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	135					135
Pożyczki	1 933					1 933
Pochodne instrumenty finansowe	13					13
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	3 932			(3 816)		116
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3 785	(614)				3 171
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18 329					18 329
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0					0
Aktywa obrotowe razem	181 775	(614)	0	26 567	(812)	206 916
AKTYWA RAZEM	538 601	14 818	(1 100)	28 260	(658)	579 921
PASYWA						
Kapitał podstawowy	1 335					1 335
Akcje własne (-)	0					0
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	164 211					164 211
Pozostałe kapitały	682					682
Zyski zatrzymane:	178 963	0	(839)		(658)	177 466
- zysk (strata) z lat ubiegłych	145 595					145 595
- zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	33 368		(839)		(658)	31 871
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	345 191	0	(839)	0	(658)	343 694
Udziały niedające kontroli	20 502	2 974	(52)			23 424
Kapitał własny razem	365 693	2 974	(891)	0	(658)	367 118
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	55 223			(2 761)		52 462
Leasing finansowy	6 929					6 929
Pochodne instrumenty finansowe	0					0
Pozostałe zobowiązania	118			3 740		3 858
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	11 791	11 844	(209)	629		24 055
Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	8 476					8 476
Pozostałe rezerwy długoterminowe	0					0
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3 905					3 905
Zobowiązania długoterminowe razem	86 442	11 844	(209)	1 608	0	99 685
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	53 546			13 981		67 527
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 303					1 303
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	8 794			12 671		21 465
Leasing finansowy	2 759					2 759
Pochodne instrumenty finansowe	95					95
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	14 215					14 215
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	449					449
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	5 305					5 305
Zobowiązania związane z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży	0					0
Zobowiązania krótkoterminowe razem	86 466	0	0	26 652	0	113 118
Zobowiązania razem	172 908	11 844	(209)	28 260	0	212 803
PASYWA RAZEM	538 601	14 818	(1 100)	28 260	(658)	579 921

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Wpływ korekt na sprawozdanie z dochodów za rok 2015

dane w tys. PLN	od 01.01 do 31.12.2015	KOREKTA 1	KOREKTA 2	KOREKTA 3	KOREKTA 4	Przekształcone od 01.01. do 31.12.2015
Działalność kontynuowana						
Przychody ze sprzedaży	377 137	0	0	0	0	377 137
Przychody ze sprzedaży produktów	307 268					307 268
Przychody ze sprzedaży usług	24 459					24 459
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	45 410					45 410
Koszt własny sprzedaży	292 562	0	928	0	812	294 302
Koszt sprzedanych produktów	231 948		928		812	233 688
Koszt sprzedanych usług	23 690					23 690
Koszt sprzedanych towarów i materiałów	36 924					36 924
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	84 575	0	(928)	0	(812)	82 835
Koszty sprzedaży	21 462					21 462
Koszty ogólnego zarządu	24 928		172			25 100
Pozostałe przychody operacyjne	4 841					4 841
Pozostałe koszty operacyjne	4 607					4 607
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	38 419	0	(1 100)	0	(812)	36 507
Przychody finansowe	1 867					1 867
Koszty finansowe	2 355					2 355
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	37 931	0	(1 100)	0	(812)	36 019
Podatek dochodowy	4 442		(209)		(154)	4 079
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	33 489	0	(891)	0	(658)	31 940
Działalność zaniechana						
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	0	0	0	0	0	0
Zysk (strata) netto	33 489	0	(891)	0	(658)	31 940
Zysk (strata) netto przypadający:						
akcjonariuszom jednostki dominującej	33 368		-839		-658	31 871
akcjonariuszom niekontrolującym	121		-52		0	69

Korekta 1 – identyfikacja i wycena majątku Spółki Kuźnia Polska S.A.

Korekta ta dotyczy identyfikacji oraz wyceny do wartości godziwej wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego według stanu na dzień przejęcia kontroli, tj. na 31 października 2015 roku. W wyniku procesu końcowego rozliczenia:

- zidentyfikowano i wyceniono znak towarowy (6.148 tys. PLN),
- wyceniono prawo wieczystego użytkowanie gruntów (5.170 tys. PLN),
- wyceniono inne wartości niematerialne (łącznie 1.148 tys. PLN),
- wyceniono budynki i budowle (łącznie 17.088 tys. PLN),
- wyceniono maszyny i urządzenia (łącznie 31.349 tys. PLN),
- wyceniono inne składniki majątku trwałego (łącznie 1.432 tys. PLN).

Od łącznej wartości wyceny do wartości godziwej utworzono rezerwę na odroczonego podatek, natomiast różnica między wyceną do wartości godziwej a rezerwą na odroczonego podatek skorygowała wartość firmy.

Zmianie uległa wartość udziałów niedających kontroli, co w konsekwencji przekłada się na wzrost kapitału własnego Grupy o 2.974 tys. PLN. Zmiany te nie wpływają na kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej według stanu na 31 grudnia 2015 roku ani na wynik finansowy Grupy za rok 2015.

Korekta 2 – amortyzacja za rok 2015

Korekta dotyczy amortyzacji wartości niematerialnych (81 tys. PLN) oraz rzeczowego majątku trwałego (1.019 tys. PLN) naliczanej od skorygowanej wartości brutto składników majątku oraz utylizacji rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zmiana ta spowodowała obniżenie wyniku finansowego za rok 2015 o 839 tys. PLN oraz kapitału własnego na 31 grudnia 2015 roku o 891 tys. PLN.

Korekta 3 - korekty konsolidacyjne i prezentacyjne

Ponadto w ramach prac nad rozliczeniem końcowym opisanych wyżej transakcji oraz weryfikacji korekt i wyłączeń konsolidacyjnych poszczególnych składników aktywów i pasywów, Spółka dominująca dokonała następujących zmian prezentacyjnych:

- zmiana prezentacji aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego w szyku rozwartym (zakaz kompensaty aktywów i rezerw dla różnych spółek - 1.693 tys. PLN) oraz korekty wyliczenia rezerwy na odroczony podatek (1.064 tys. PLN),
- zmiana prezentacji należności handlowych w związku z zawyżonymi wyłączeniami konsolidacyjnymi,
- wyłączenia pozostałych krótkoterminowych aktywów finansowych (cash pooling w ramach Grupy 3.816 tys. PLN),
- zmiana prezentacji kredytów oraz podziału na część krótko- oraz długoterminową w związku z uprzednią kompensatą z należnościami (13.650 tys. PLN),
- zmiana prezentacji opłaty warunkowej (dopłata za nabycie akcji Masterform S.A.) w kwocie 3.740 tys. PLN (z linii „Kredyty, pożyczki i inne instrumenty dłużne” do linii „Pozostałe zobowiązania”),
- zmiana prezentacji zobowiązań handlowych w związku z zawyżonymi korektami konsolidacyjnymi.

Zmiany te nie wpływają na kapitał własny według stanu na 31 grudnia 2015 roku ani na wynik finansowy za rok 2015.

Korekta 4 – rozliczenie odchyłeń za rok 2015

Korekta ta została zidentyfikowana w trakcie 2016 roku po wdrożeniu systemu informatycznego w MCS Sp. z o.o. Nieprawidłowości w algorytmach systemu rozliczaniu odchyłeń od cen ewidencyjnych zapasów skutkowały zawyżeniem wartości stanu zapasów na 31 grudnia 2015 roku o 812 tys. PLN oraz zaniżeniem kosztu sprzedanych produktów w MCS, w związku z czym dokonano retrospektywnej korekty wartości odchyłeń od cen ewidencyjnych (skorygowane odchylenia powinny zostać rozpoznane jako koszt roku 2015).

W wyniku tej korekty:

- wartość zapasów została obniżona o 812 tys. PLN.
- koszt wytworzenia sprzedanych produktów wzrósł o 812 tys. PLN,
- utworzono aktywo na odroczony podatek od korekty kosztów w kwocie 154 tys. PLN

4. Segmenty operacyjne

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej (główny organ decyzyjny w Grupie Kapitałowej). Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Od 1 stycznia 2016 Zarząd Grupy, biorąc pod uwagę zmiany w Grupie Kapitałowej, przyjął następujący podział na segmenty operacyjne:

- Podzespoły dla motoryzacji i komponenty,
- Automatyka przemysłowa i armatura,
- Elementy złączne,
- Działalność pozaprodukcyjna.

Podzespoły dla motoryzacji i komponenty

Segment Automotive (podzespoły dla motoryzacji i komponenty) obejmuje działalność w zakresie produkcji:

- elementów składowych układów wydechowych dla samochodów osobowych wykonywane z rur stalowych nierdzewiejących (rury gięte, rury gięte perforowane, rury perforowane proste, rury perforowane z kształtowanymi końcówkami, rury gięte wielokrotnie kształtowane, rezonatory wydechowe),
- komponentów mających zastosowanie w najbardziej zaawansowanych technologicznie maszynach i urządzeniach w motoryzacji (samochodach ciężarowych i autobusach, samochodach sportowych i luksusowych),
- elementów zawieszenia, dźwignie, czopy, sworznie, tuleje,
- elementów kierowniczego: końcówki drążków kierowniczych, krzyżaki, przeguby,
- elementów układu napędowego: wały napędowe, złącza, końcówki złączy, krzyżaki, piasty,
- elementów silnika (osprzętu silnika): dźwignienki zaworowe, wsporniki,

- elementów skrzyni biegów: wałki główne i pośrednie, koła przekładniowe, pierścienie synchronizatora, tuleje.

Spółki Grupy świadczą także usługi w zakresie:

- obróbki wielkoseryjnych odlewów aluminiowych oraz żeliwnych dla przemysłu motoryzacyjnego, rolnictwa, budownictwa i innych branż przemysłowych stanowiących zarówno własność klienta, jak również sprzedawanych wraz z odlewem,

- wykonawstwa matryc, azotowania i śrutowania.

Odbiorcami finalnymi wyrobów Spółek Grupy są przede wszystkim są czołowi globalni producenci z branży motoryzacyjnej, metalowej oraz pozostały przemysł.

Automatyka przemysłowa i armatura

Zakresem działalności segmentu Armatura i automatyka przemysłowa jest produkcja i sprzedaż armatury przemysłowej oraz usługi z zakresu projektowania, wykonawstwa i integracji automatyki przemysłowej.

Linie produktowe oferowane przez Spółki Grupy to:

- zawory grzybkowe zaporowe, służące do odcinania przepływającego czynnika,
- zawory zwrotne (grzybkowe, klapowe i zwrotne),
- zawory regulujące, pozwalające na płynną regulację przepływającego czynnika,
- zawory mieszkowe, zawory odcinające przepływ czynnika, posiadające uszczelnienie dławnicy w postaci mieszka,
- zawory pływakowe,
- kurki kulowe, służące do odcinania przepływającego czynnika,
- osadniki-filtry, urządzenia ochronne oczyszczające czynnik z zanieczyszczeń,
- kosze ssawne, zapobiegające przepływowi powrotnemu czynnika z jednoczesną funkcją jego oczyszczenia,
- projektowanie, wdrażanie i eksploatacja systemów sterowania i wizualizacji procesów technologicznych, w szczególności dla gazownictwa;
- serwis urządzeń gazowniczych: silników turbinowych, tłokowych, sprężarek gazu;
- monitorowanie i zarządzanie pracą rozproszonych obiektów infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- odpowietrzniki, urządzenia odpowietrzające instalację.

Wyroby wytwarzane przez Spółki Grupy znajdują zastosowanie w takich branżach jak: ciepłownictwo i ogrzewnictwo, wentylacja i klimatyzacja, wodociągi i kanalizacja, przemysł stoczniowy oraz zakłady przemysłowe. Do ich wytwarzania wykorzystywane są produkowane przez siebie odlewy. Odlewy są wytwarzane w odlewni żeliwa w Ścinawce Średniej. Odlewy produkowane są zarówno na potrzeby własne jak również na sprzedaż, głównie dla innych producentów armatury.

Elementy złączne

Oferta tego segmentu jest bardzo szeroka, zarówno w układzie wymiarowym, jak i asortymentowym. Duży udział stanowią wyroby z różnego rodzaju pokryciami antykorozyjnymi wykonywanymi w kooperacji. W tym zakresie produkcja segmentu zawiera między innymi: cynkowanie galwaniczne, cynkowanie ogniowe, dakromet, geomet, cynk-nikiel, delta tone i inne. Odrębną grupą produktową są elementy złączne nawierzchni kolejowej takie jak: wkręty kolejowe, śruby stopowe które znajdują atrakcyjne rynki zbytu w Europie. Produkcja segmentu obejmuje zarówno wyroby standardowe (według norm) jaki i wyroby niestandardowe według specyfikacji i wymagań klienta.

Działalność pozaprodukcyjna

Segment działalności pozaprodukcyjnej zajmuje się obsługą majątku nieprodukcyjnego stanowiącego obecnie własność spółki Zetkama Nieruchomości Sp. z o.o. której majątek stanowią nieruchomości. Składnikami majątku zarządzanymi w segmencie są nieruchomości położone w Sosnowcu, Katowicach, Kłodzku oraz w Ścinawce Średniej. Głównym zakresem działalności w segmencie jest sprzedaż nieruchomości oraz wynajem powierzchni produkcyjnych, magazynowych oraz biurowych.

Do działalności pozaprodukcyjnej, od lipca 2016 roku, Grupa klasyfikuje również przychody, wynik, aktywa i zobowiązania związane z działalnością holdingową świadczoną przez Spółkę dominującą.

W związku ze zmianą zasad segmentacji od dnia 1 stycznia 2016 roku, dane porównawcze w niniejszej notcie zostały retrospektywnie przekształcone.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Za okres od 01.01 do 31.12.2016

	Podzespoły dla motoryzacji i komponenty	Automatyka przemysłowa i armatura	Elementy złączone	Działalność pozaprodukcyjna	Razem
Przychody od klientów zewnętrznych	286 436	154 641	126 165	1 009	568 251
Przychody od innych segmentów	310	26 754	915	4 174	32 153
Przychody ze sprzedaży ogółem	286 746	181 395	127 080	5 183	600 404
Wynik operacyjny segmentu	67 506	35 411	30 080	-362	132 635
Pozostałe informacje					
Amortyzacja	12 787	5 556	2 557	88	20 988
Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	0	0	0	0	0
Nakłady na aktywa trwałe segmentu operacyjnego	6 544	2 937	4 836	0	14 317

Za okres od 01.01 do 31.12.2015

	Podzespoły dla motoryzacji i komponenty	Automatyka przemysłowa i armatura	Elementy złączone	Działalność pozaprodukcyjna	Razem
Przychody od klientów zewnętrznych	87 592	160 126	129 296	123	377 137
Przychody od innych segmentów	65	20 662	663	0	21 390
Przychody ze sprzedaży ogółem	87 657	180 788	129 959	123	398 527
Wynik operacyjny segmentu	14 125	41 617	27 264	-171	82 835
Pozostałe informacje					
Amortyzacja	4 878	6 949	2 048	60	13 935
Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	0	0	0	0	0
Nakłady na aktywa trwałe segmentu operacyjnego	7 051	9 537	10 101	0	26 689

Stan na 31.12.2016

	Podzespoły dla motoryzacji i komponenty	Automatyka przemysłowa i armatura	Elementy złączone	Działalność pozaprodukcyjna	Razem
Zobowiązania segmentu	118 094	44 584	24 404	25 331	212 413
Aktywa segmentu operacyjnego	345 576	176 968	86 796	12 459	621 799

Stan na 31.12.2015

	Podzespoły dla motoryzacji i komponenty	Automatyka przemysłowa i armatura	Elementy złączone	Działalność pozaprodukcyjna	Razem
Zobowiązania segmentu	104 539	77 554	30 647	63	212 803
Aktywa segmentu operacyjnego	305 503	181 305	82 981	10 132	579 921

Od 1 stycznia 2015 Grupa rozszerzyła ofertę produktową automatykę przemysłową na bazie nowo nabytej spółki Techmadex SA i jej spółek zależnych. Techmadex S.A. zajmuje się projektowaniem, wykonawstwem i integracją automatyki przemysłowej głównie dla podmiotów z branży gazowniczej. Spółka prowadzi działalność usługową oraz handlową. W ramach działalności usługowej oferuje przede wszystkim: w zakresie automatyki przemysłowej – projektowanie, wdrażanie i eksploatację systemów sterowania i wizualizacji procesów technologicznych, w szczególności dla gazownictwa; serwis urządzeń gazowniczych: silników turbinowych, tłokowych, sprzężarek gazu; monitorowanie i zarządzanie pracą rozproszonych obiektów infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

W trakcie 2015 roku sfinalizowano nabycie Spółek: Masterform Sp. z o.o. (poprzednio: Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o.) oraz Kuźnia Polska S.A. Podmioty te uzupełniły oraz wzbogaciły ofertę produktową w segmencie automotive. Wyniki tych Spółek nie podlegały konsolidacji przez cały rok 2015, a jedynie od momentu przejęcia kontroli nad tymi podmiotami. Fakt ten należy uwzględnić przy analizie sprawozdania z dochodów Grupy.

Przychody Grupy uzyskiwane od klientów zewnętrznych w przekroju obszarów geograficznych przedstawiają się następująco:

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Polska	199 861	134 241
Unia Europejska	296 435	194 293
Pozostałe kraje	71 955	48 603
Przychody ze sprzedaży	568 251	377 137

W 2016 roku, do największych odbiorców Spółki w Unii Europejskiej, wyłączając Polskę należały: Niemcy, Czechy, Włochy, Holandia i Finlandia. Wśród głównych kierunków eksportu w 2016 roku, w gronie pozostałych krajów należy wymienić Rosję, Ukrainę, Białoruś, Indonezję i Szwajcarię.

Uzgodnienie łącznych wartości przychodów, wyniku oraz aktywów segmentów operacyjnych z analogicznymi pozycjami skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy przedstawia się następująco:

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
<i>Przychody segmentów</i>		
Łączne przychody segmentów operacyjnych	600 404	398 527
Przychody nie przypisane do segmentów	0	0
Wyłączenie przychodów z transakcji między segmentami	-32 153	-21 390
Przychody ze sprzedaży	568 251	377 137
Zysk brutto ze sprzedaży	132 635	82 835
Koszty sprzedaży	-28 891	-21 462
Koszty ogólnego zarządu	-41 435	-25 100
Pozostałe przychody operacyjne	2 203	4 841
Pozostałe koszty operacyjne	-8 053	-4 607
Pozostałe przychody nie przypisane do segmentów	0	0
Pozostałe koszty nie przypisane do segmentów (-)	0	0
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	56 459	36 507
Przychody finansowe	2 301	1 867
Koszty finansowe	-3 513	-2 355
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	55 247	36 019

Przychody osiągnięte przez Grupę ze sprzedaży poszczególnych grup produktów, usług oraz towarów i materiałów przedstawiają się następująco:

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Produkty		
Elementy złączone	124 312	127 219
Podzespoły dla motoryzacji i komponenty	277 544	79 349
Automatyka przemysłowa i armatura	107 326	100 700
Działalność pozaprodukcyjna	0	0
Produkty	509 182	307 268
Usługi		
Elementy złączone	421	386
Podzespoły dla motoryzacji i komponenty	5 814	5 322
Automatyka przemysłowa i armatura	8 221	18 628
Działalność pozaprodukcyjna	697	123
Przychody ze sprzedaży usług	15 153	24 459

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Towary i materiały		
Elementy złączone	1 432	1 691
Podzespoły dla motoryzacji i komponenty	3 078	2 921
Automatyka przemysłowa i armatura	39 094	40 798
Działalność pozaprodukcyjna	312	0
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	43 916	45 410
Przychody ze sprzedaży	568 251	377 137

Grupa nie alokuje indywidualnie, żadnych innych pozycji do poszczególnych segmentów z uwagi na fakt, iż nie są one regularnie przedstawiane głównemu decydentowi.

5. Przejęcia oraz sprzedaż jednostek zależnych

5.1 Masterform S.A.

W dniu 25 sierpnia 2015 Masterform Grupa Zetkama będąca jednostką zależną od Mangata Holding S.A. (100%) nabyła 80% akcji w Spółce Masterform S.A. Inwestycja polegająca na zakupie akcji Masterform S.A. ma charakter długoterminowej inwestycji w ramach realizacji Strategii Grupy Mangata Holding S.A., która zakłada rozwój w segmencie produkcji podzespołów dla motoryzacji. Spółka Masterform S.A. prowadzi działalność w zakresie precyzyjnej obróbki komponentów z wykorzystaniem technologii CNC (nowoczesne automaty tokarskie i frezarki).

Na moment nabycia zostało zakupione 17.256.248 akcji (łącznie ilość akcji 21.570.310). Cena nabycia składa się z następujących elementów:

- bezwarunkowa cena nabycia 80% udziałów: 31.061.246,40 PLN,
- dopłata warunkowa (dopłata dla BR Capital sp. z o.o.) do ww. ceny podstawowej w maksymalnej wysokości wynoszącej 3.968.000 PLN, płatność nastąpi w roku 2018 po osiągnięciu przez Spółkę Masterform S.A. określonego w umowie inwestycyjnej poziomu skumulowanej EBITDA.

Zakup akcji został sfinansowany środkami własnymi w kwocie 15,8 mln zł i kredytem długoterminowym (1 rok karencji i 7 lat spłaty) w kwocie 15,3 mln zł. Kredyt został zaciągnięty przez Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. Po połączeniu z Masterform (po fuzji obu spółek) kredyt wszedł na bilans nowego podmiotu i będzie spłacany bez gwarancji spółki matki (Mangata Holding S.A.).

Nabyty udział w aktywach netto	Cena nabycia	Wartość godziwa nabytych aktywów netto	Wartość firmy
80%	34 765	24 170	10 595

Wartość firmy powstałą w wyniku nabycia zaprezentowano w nocie 7 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zrealizowany został plan połączenia Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. i Masterform S.A. W dniu 29 stycznia 2016 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. (Spółka Przejmująca) z Masterform S.A. (Spółka Przejmowana). W wyniku tej transakcji działalność operacyjna prowadzona przez Masterform S.A. od daty wpisu połączenia do rejestru wykonywana jest przez Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o., natomiast Masterform S.A. został wykreślony z rejestru przedsiębiorców. Plan połączenia objął konsolidację zobowiązań wynikających z kredytu inwestycyjnego oraz odstąpienie od gwarancji Mangata Holding S.A.

Po rejestracji połączenia Mangata Holding S.A. posiada w Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. 75% udziałów, zgodnie z porozumieniem nabycia większościowego pakietu z dnia 24 sierpnia 2015 roku.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

5.2 Kuźnia Polska S.A.

Przejęcie kontroli nad Kuźnia Polska wiązało się z przejściem przez Mangata Holding S.A. spółki celowej - IDEA K5 sp. z o.o. która nie prowadziła działalności operacyjnej a jedynym jej składnikiem majątku stanowiły akcje Kuźnia Polska S.A., reprezentujących 94,11% udziału w kapitale zakładowym Kuźnia Polska S.A.

W dniu 15 września 2015 roku odbyło się NWZ Mangata Holding SA, które podjęło uchwałę o połączeniu z IDEA K 5. Dnia 2 listopada 2015 nastąpiło sądowe zarejestrowanie podwyższenia kapitału zakładowego Mangata Holding S. A. oraz związane z tym zmiany Statutu Spółki.

Kapitał zakładowy został podwyższony z kwoty 980.830,00 PLN do 1.335.370,80 PLN. Podwyższenie kapitału nastąpiło poprzez wyemitowanie 1.772.704 akcji na okaziciela serii F o wartości nominalnej 0,20 PLN każda. Cena emisyjna akcji serii F wyniosła 74,87 PLN za akcję - łączna wartość pakietu akcji serii F według ceny emisyjnej to 132.722.348,48 PLN. Dla celów połączenia przyjęto parytet wymiany udziałów IDEA K5 Sp. z o.o. na akcje Mangata Holding S.A. wynoszący 1:4,7255.

Wskazany powyżej stosunek wymiany udziałów IDEA K5 Sp. z o.o. został ustalony w oparciu o wycenę wartości rynkowej IDEA K5 Sp. z o.o. przeprowadzoną przez PwC Polska sp. z o.o.

Z dniem 31 października 2015 roku nastąpiło połączenie spółek Idea K5 SP. z o.o. oraz Zetkama S.A. Połączenie rozliczono zgodnie z MSSF 3. Korzystając z zapisów MSSF 3 "połączenie jednostek gospodarczych" punkt 45, na 31 grudnia 2015 roku do rozliczenia nabycia spółki zastosowano tzw. rozliczenie prowizoryczne. Przyczyną zastosowania rozliczenia prowizorycznego był fakt, że nabycie nastąpiło na krótko przed dniem bilansowym, co ze względu na niewielki okres czasu uniemożliwiło zakończenie przeprowadzenia wyceny środków trwałych oraz identyfikacji i wyceny wartości niematerialnych do wartości godziwych przed dniem zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania za 2015 rok.

Po przeprowadzeniu wyceny wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwych dokonano retrospektywnego przekształcenia danych za rok 2015, co zostało opisane w nocie 3 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej przedstawiono końcowe rozliczenie nabycia Kuźni Polskiej.

Data nabycia	Udziały nabyte	Cena nabycia	Wartość przejętych aktywów netto	% wartość przejętych aktywów netto	Wartość firmy z nabycia
Rozliczenie prowizoryczne na 31.10.2015	94,11%	132 722	68 630	64 588	68 134
Wycena środków trwałych do wartości			50 491		
Korekta ceny nabycia		614			
Końcowe rozliczenie nabycia	94,11%	133 336	119 121	112 105	21 231

Kluczowe korekty dotyczą identyfikacji oraz wyceny do wartości godziwej wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego według stanu na dzień przejścia kontroli, tj. na 31 października 2015 roku. W wyniku tego procesu:

- zidentyfikowano i wyceniono znak towarowy (6.148 tys. PLN),
- wyceniono prawo wieczystego użytkowanie gruntów (5.170 tys. PLN),
- wyceniono inne wartości niematerialne (łącznie 1.148 tys. PLN),
- wyceniono budynki i budowle (łącznie 17.088 tys. PLN),
- wyceniono maszyny i urządzenia (łącznie 31.349 tys. PLN),
- wyceniono inne składniki majątku trwałego (łącznie 1.432 tys. PLN).

Od łącznej wartości wyceny do wartości godziwej utworzono rezerwę na odroczonego podatek, natomiast różnica między wyceną do wartości godziwej a rezerwą na odroczonego podatek skorygowała wartość firmy.

6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Techmadex S.A.(spółka zależna Mangata Holding S.A.) posiada 25% udziałów w jednostce stowarzyszonej - Predictive Service Europe Sp. z o.o. Udziały te są w całości objęte odpisem aktualizującym ze względu na ujemny kapitał własny spółki stowarzyszonej.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

7. Wartość firmy

Ujętą w bilansie wartość firmy powstała w wyniku zakupu spółek wchodzących w skład Grupy przedstawia tabela poniżej.

	31.12.2016	31.12.2015
Techmadex	2 790	6 290
Masterform	10 595	10 595
Kuźnia Polska	21 231	21 231
Razem	34 616	38 116

Dane na 31 grudnia 2015 roku zostały przekształcone w związku z końcowym rozliczeniem nabycia akcji Kuźni Polskiej S.A. Końcowe rozliczenie nabycia Masterform S.A. nie skutkowało zmianą wartości firmy (szerzej opisano w nocie 5).

Zmiany ujętej wartości firmy w trakcie roku przedstawia poniższa tabela.

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Wartość brutto na początek okresu	38 116	6 405
Nabycie jednostek gospodarczych	0	78 729
Korekty prowizorycznego rozliczenia nabycia	0	-47 018
Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (-)	0	0
Utrata kontroli nad jednostką zależną (-)	0	0
Inne zmiany	0	0
Wartość brutto na koniec okresu	38 116	38 116
Stan odpisów aktualizujących na początek okresu	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości ujęty w wyniku	3 500	0
Stan odpisów aktualizujących na koniec okresu	3 500	0
Wartość firmy netto na koniec okresu	34 616	38 116

W trakcie 2016 roku Grupa dokonała końcowego rozliczenia nabycia Masterform S.A. oraz Kuźni Polskiej S.A. Korekta prowizorycznie rozpoznanej wartości firmy z tytułu nabycia Kuźni Polskiej S.A. została ujęta retrospektywnie w sprawozdaniu finansowym i zaprezentowana jako zmniejszenie wartości firmy wynikające z końcowego rozliczenia nabycia.

W zakresie nabycia Masterform S.A. nie stwierdzono konieczności korygowania pierwotnie rozpoznanej wartości firmy na skutek końcowego rozliczenia nabycia.

Test na utratę wartości

Zgodnie z wymogami MSR 36, na dzień bilansowy dokonano weryfikacji ujętej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wartości firmy pod kątem możliwej utraty wartości. Jako kluczowe założenia, dla potrzeb testów przyjęto WACC na poziomie 11% oraz rezydualną stopę wzrostu na poziomie 2,5%.

Na podstawie analizy modeli przyszłych przepływów pieniężnych na lata 2017 – 2022 dla ośrodków generujących przepływy pieniężne (tożsamych z wymienionymi wcześniej spółkami, oszacowano odpis aktualizujący wartości firmy Techmadex o 3.500 tys. PLN, do kwoty 2.790 tys. PLN. W sprawozdaniu z dochodów odpis ujęto w pozostałych kosztach operacyjnych.

Testy nie wskazały na utratę wartości wartości firmy Masterform ani Kuźni Polskiej.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU*(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)***8. Wartości niematerialne**

Wartości niematerialne użytkowane przez Grupę obejmują patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe, wytworzone we własnym zakresie prace rozwojowe oraz pozostałe wartości niematerialne. Wartości niematerialne, które nie zostały do dnia bilansowego oddane do użytkowania prezentowane są w pozycji „Wartości niematerialnych w trakcie wytwarzania”.

Stan na 31.12.2016 roku

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto	6 147	3 466	4 543	11 952	12 083	13 121	51 312
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	-178	-601	-3 352	-2 950	-133	0	-7 214
Wartość bilansowa netto	5 969	2 865	1 191	9 002	11 950	13 121	44 098

Stan na 31.12.2015 roku

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto	6 148	2 634	4 933	6 782	12 391	9 826	42 714
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	-26	-345	-2 977	-2 332	-120	0	-5 800
Wartość bilansowa netto	6 122	2 289	1 956	4 450	12 271	9 826	36 914

Grupa Kapitałowa nie wykorzystuje w działalności składników wartości niematerialnych, których okres użytkowania jest nieokreślony (patrz punkt dotyczący zasad rachunkowości). Grupa ujęła w 2016 i 2015 roku nakłady na prace rozwojowe jako zwiększenie wartości niematerialnych.

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w następujących pozycjach:

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Koszt własny sprzedaży	551	179
Koszty ogólnego zarządu	811	471
Koszty sprzedaży	122	60
Inne koszty	47	0
Amortyzacja wartości niematerialnych razem	1 531	710

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU
(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)
Zmiana wartości bilansowej od 01.01. do 31.12.2016 roku

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość netto na początek okresu	6 122	2 289	1 956	4 450	12 271	9 826	36 914
Zwiększenia z tytułu połączenia jednostek	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	0	122	361	837	104	3 295	4 719
Sprzedaż spółki zależnej (-)	0	0	0	0	-312	0	-312
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	0	0	0	-2	0	0	-2
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	0	759	-765	4 316	0	0	4 310
Amortyzacja (-)	-153	-305	-361	-599	-113	0	-1 531
Odpis z tytułu utraty wartości (-)	0	0	0	0	0	0	0
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości	0	0	0	0	0	0	0
Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (-)	0	0	0	0	0	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia (+/-)	0	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na koniec okresu	5 969	2 865	1 191	9 002	11 950	13 121	44 098

Zmiana wartości bilansowej od 01.01. do 31.12.2015 roku

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość netto na początek okresu	45	176	837	3 796	4 903	4 772	14 529
Zwiększenia z tytułu nabycia jednostek	0	2 185	174	234	1 952	96	4 641
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-45	201	363	546	-29	4 536	5 572
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	6 148	0	844	0	5 474	0	12 466
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	0	0	0	0	0	-115	-115
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	0	0	0	-6	0	537	531
Amortyzacja (-)	-26	-273	-262	-120	-29	0	-710
Odpis z tytułu utraty wartości (-)	0	0	0	0	0	0	0
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości	0	0	0	0	0	0	0
Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (-)	0	0	0	0	0	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia (+/-)	0	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na koniec okresu	6 122	2 289	1 956	4 450	12 271	9 826	36 914

9. Rzeczowe aktywa trwałe

Stan na 31.12.2016 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto	3 886	116 325	245 518	7 752	25 958	12 695	412 134
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	-133	-19 534	-80 061	-3 930	-13 086	0	-116 744
Wartość bilansowa netto	3 753	96 791	165 457	3 822	12 872	12 695	295 390

Stan na 31.12.2015 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto	3 951	114 266	213 818	7 143	23 700	21 687	384 565
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	-198	-16 397	-66 311	-3 651	-11 058	-416	-98 031
Wartość bilansowa netto	3 753	97 869	147 507	3 492	12 642	21 271	286 534

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w następujących pozycjach skonsolidowanego rachunku zysków i strat:

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Koszt własny sprzedaży	19 785	11 124
Koszty ogólnego zarządu	1 636	2 043
Koszty sprzedaży	278	841
Cena nabycia (koszt wytworzenia) innych aktywów	0	0
Inne koszty	295	0
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych razem	21 994	14 008

W 2016 roku ani 2015 roku Grupa nie dokonała odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU
(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)
Zmiany w okresie od 01.01. do 31.12.2016 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość netto na początek okresu	3 753	97 869	147 507	3 492	12 642	21 271	286 534
Zwiększenia z tytułu połączenia jednostek	0	0	0	0	0	0	0
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	0	2 106	19 236	1 138	2 316	18 636	43 432
Sprzedaż spółki zależnej (-)	0	0	0	0	0	-3 030	-3 030
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	0	-41	-713	-205	-191	-2 805	-3 955
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	0	146	14 865	371	398	-21 377	-5 597
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	0	0	0	0	0	0	0
Amortyzacja (-)	0	-3 289	-15 438	-974	-2 293	0	-21 994
Odpis z tytułu utraty wartości (-)	0	0	0	0	0	0	0
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości	0	0	0	0	0	0	0
Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (-)	0	0	0	0	0	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia (+/-)	0	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na koniec okresu	3 753	96 791	165 457	3 822	12 872	12 695	295 390

Zmiany w okresie od 01.01. do 31.12.2015 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość netto na początek okresu	3 653	55 785	49 060	2 245	6 163	10 710	127 616
Zwiększenia z tytułu połączenia jednostek	100	27 811	50 743	722	3 556	3 223	86 155
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	0	1 042	25 362	1 910	3 686	13 493	45 493
Sprzedaż spółki zależnej (-)	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	0	-1 864	-297	-428	-7	-4 532	-7 128
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	0	0	-35	-117	0	-1 623	-1 775
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	0	17 220	31 938	189	535	0	49 882
Amortyzacja (-)	0	-2 424	-9 264	-1 029	-1 291	0	-14 008
Odpis z tytułu utraty wartości (-)	0	0	0	0	0	0	0
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości	0	299	0	0	0	0	299
Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (-)	0	0	0	0	0	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia (+/-)	0	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na koniec okresu	3 753	97 869	147 507	3 492	12 642	21 271	286 534

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

10. Aktywa w leasingu

Leasing finansowy

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca użytkuje rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu finansowego. Wartość bilansowa aktywów będących przedmiotem umów leasingu finansowego przedstawia się następująco:

Stan na 31.12.2016 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto	0	0	19 483	1 710	235	0	21 428
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	0	0	-3 367	-582	-43	0	-3 992
Wartość bilansowa netto	0	0	16 116	1 128	192	0	17 436

Stan na 31.12.2015 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto	0	0	15 861	2 068	305	0	18 234
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	0	0	-4 643	-813	-142	0	-5 598
Wartość bilansowa netto	0	0	11 218	1 255	163	0	12 636

Stan na 31.12.2016 roku

	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe		4 705	10 375	562	15 642
Koszty finansowe (-)		-270	-347	-6	-623
Wartość bieżąca (sprawozdawcza) przyszłych minimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego		4 435	10 028	556	15 019

Stan na 31.12.2015 roku

	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe		2 775	6 942	0	9 717
Koszty finansowe (-)		-16	-13	0	-29
Wartość bieżąca (sprawozdawcza) przyszłych minimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego		2 759	6 929	0	9 688

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU***(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)*

Szczegółowy wykaz zabezpieczeń spłaty zobowiązań zaciągniętych przez Grupę Kapitałową przedstawiono w nocie nr 28.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych oraz nie występują opłaty subleasingowe, ponieważ aktywa użytkowane są wyłącznie przez Grupę.

11. Nieruchomości inwestycyjne

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Nieruchomości inwestycyjne na początek okresu	9 264	5 849
Zwiększenia z tytułu połączenia jednostek	0	0
Nabycie nieruchomości	0	0
Aktywowanie późniejszych nakładów	0	0
Sprzedaż spółki zależnej (-)	0	0
Zbycie nieruchomości (-)	-381	-425
Inne zmiany (rekasyfikacje, przeniesienia itp.) (+/-)	246	1 762
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	0	2 078
Amortyzacja (-)	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości (-)	0	0
Odwrocenie odpisu z tytułu utraty wartości	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia (+/-)	0	0
Nieruchomości inwestycyjne na koniec okresu	9 129	9 264

Z końcem września 2015 r. Grupa zakończyła proces reorganizacji prawnej, którego celem było zwiększenie efektywności zarządzania nieruchomościami niewykorzystywanymi w działalności podstawowej Grupy. Zarządzeniem nieruchomości inwestycyjnymi w grupie zajmuje się Zetkama Nieruchomości sp. z o.o. Skoncentrowanie nieruchomości nieprodukcyjnych we władaniu jednego podmiotu ma na celu uzyskanie efektów synergii i pozwoli na optymalne wykorzystanie majątku nieprodukcyjnego należącego do Grupy. Jednocześnie pozostałe spółki z Grupy zostały odciążone od obowiązków związanych z zarządzaniem i utrzymywaniem nieruchomości o przeznaczeniu komercyjnym z korzyścią dla działalności podstawowej spółek.

Zetkama Nieruchomości przejęła nieruchomości gruntowe zabudowane i niezabudowane w Kłodzku, Ścinawce Średniej, Sosnowcu i Katowicach oraz budynki, prawa wieczystego użytkowania gruntów w różnych lokalizacjach Katowic i Sosnowca na terenie przemysłowym, ogródki działkowe i budynki mieszkalne wielorodzinne.

Zetkama Nieruchomości przejęła nieruchomości za ceny zgodne z wartościami oszacowanymi przez rzeczoznawców. Dokonując wyceny wartości godziwej rzeczoznawcy wykorzystali odniesienie do rynkowych cen transakcyjnych dotyczących podobnych nieruchomości, skorygowane o indywidualne cechy nieruchomości, takie jak lokalizacja nieruchomości, dostęp komunikacyjny, otoczenie nieruchomości, zabudowę terenu, stan techniczny budynków, plan zagospodarowania przestrzennego – poziom hierarchii wartości 2 zgodnie z MSSF 13.

W trakcie roku 2016 Zetkama Nieruchomości dokonała transakcji zbycia dwóch mieszkań. Efekt zbycia nieruchomości wykazany w tabeli powyżej to 380 tys. PLN. Łączna wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na dzień bilansowy wynosi 9 129 tys. PLN.

12. Aktywa oraz zobowiązania finansowe

12.1 Kategorie aktywów oraz zobowiązań finansowych

Wartość aktywów finansowych prezentowana w skonsolidowanym bilansie odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

Stan na dzień 31.12.2016 roku

***Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39**

	PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	Poza MSR39	Razem
Długoterminowe aktywa finansowe	328	0	0	0	105	0	0	433
Należności i pożyczki	328	0	0	0	0	0	0	328
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	0	0	0	0	105	0	0	105
Krótkoterminowe aktywa finansowe	132 230	0	0	0	0	286	10 507	143 023
Należności handlowe oraz pozostałe należności	87 679	0	0	0	0	0	10 507	98 186
Pożyczki	735	0	0	0	0	0	0	735
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	0	0	286	0	286
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	43 816	0	0	0	0	0	0	43 816
Kategoria aktywów finansowych razem	132 558	0	0	0	105	286	10 507	143 456

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU
(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Stan na dzień 31.12.2015 roku

***Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39**

	PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	Poza MSR39	Razem
Długoterminowe aktywa finansowe	197	0	4	0	101	0	0	302
Należności i pożyczki	197	0	0	0	0	0	0	197
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	0	0	4	0	101	0	0	105
Krótkoterminowe aktywa finansowe	119 788	0	0	0	0	13	5 042	124 843
Należności handlowe oraz pozostałe należności	99 410	0	0	0	0	0	5 042	104 452
Pożyczki	1 933	0	0	0	0	0	0	1 933
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	0	0	13	0	13
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	116	0	0	0	0	0	0	116
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18 329	0	0	0	0	0	0	18 329
Kategoria aktywów finansowych razem	119 985	0	4	0	101	13	5 042	125 145

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU
(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w skonsolidowanym bilansie odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

Stan na dzień 31.12.2016 roku

***Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39**

	ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	Poza MSR39	Razem
Długoterminowe zobowiązania finansowe	0	0	55 162	0	0	55 162
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne (długoterminowe)	0	0	44 578	0	0	44 578
Leasing finansowy (długoterminowy)	0	0	10 584	0	0	10 584
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0	0	0
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	4	0	85 608	335	6 237	92 184
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	4	0	52 204	0	6 237	58 445
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne (krótkoterminowe)	0	0	28 969	0	0	28 969
Leasing finansowy (krótkoterminowy)	0	0	4 435	0	0	4 435
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	335	0	335
Kategoria zobowiązań finansowych razem	4	0	140 770	335	6 237	147 346

Stan na dzień 31.12.2015 roku

***Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39**

	ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	Poza MSR39	Razem
Długoterminowe zobowiązania finansowe	10	0	62 906	0	333	63 249
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne (długoterminowe)	0	0	52 462	0	0	52 462
Leasing finansowy (długoterminowy)	10	0	6 704	0	215	6 929
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	3 740	0	118	3 858
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	0	0	80 595	95	11 156	91 846
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	0	0	56 371	0	11 156	67 527
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne (krótkoterminowe)	0	0	21 465	0	0	21 465
Leasing finansowy (krótkoterminowy)	0	0	2 759	0	0	2 759
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	95	0	95
Kategoria zobowiązań finansowych razem	10	0	143 501	95	11 489	155 095

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, zarówno bezpośrednio (np. jako ceny) lub pośrednio (np. są pochodną rezerw),
- poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

W Grupie na dzień 31 grudnia 2016 roku jedynymi instrumentami finansowymi wycenianymi według wartości godziwej były pochodne instrumenty finansowe. Do wyceny aktywów oraz zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych zastosowano 2 poziom wyceny (patrz punkt dotyczący instrumentów pochodnych).

12.2 Należności i pożyczki

Grupa dla celów prezentacji w skonsolidowanym bilansie wyodrębnia klasę należności i pożyczek. W części długoterminowej należności i pożyczki prezentowane są w bilansie w jednej pozycji. W części krótkoterminowej Grupa, zgodnie z wymogami MSR 1, odrębnie prezentuje należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.

Pozycje bilansu z klasy należności i pożyczek przedstawia poniższa tabela. Ujawnienia odnoszące się do należności zamieszczone są w nocie 15.

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
<i>Aktywa trwałe</i>		
Należności długoterminowe	209	197
Pożyczki długoterminowe	119	0
Należności i pożyczki długoterminowe	328	197
<i>Aktywa obrotowe</i>		
Należności handlowe oraz pozostałe należności	98 186	104 452
Pożyczki krótkoterminowe	735	1 933
Należności i pożyczki krótkoterminowe	98 921	106 385
Należności i pożyczki, w tym:	99 249	106 582
Należności razem	98 395	104 649
Pożyczki udzielone	854	1 933

12.3 Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje instrumenty pochodne, by minimalizować ryzyko zmiany kursów walut, w których realizowana jest część transakcji sprzedaży i zakupu. Celem takiego działania jest ograniczenie zmienności przepływów pieniężnych w euro, związanych ze zrealizowaną transakcją bądź wysoce prawdopodobną planowaną transakcją sprzedaży wyrobów Spółek Grupy. Biorąc pod uwagę fakt, iż Grupa realizuje corocznie około 60% sprzedaży w euro, takie działanie jest niezbędne dla prawidłowego zarządzania ryzykiem walutowym.

Część instrumentów pochodnych została wyznaczona przez Grupę jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych zgodnie z wymogami MSR 39 (instrumenty pochodne zabezpieczające). Pozostałe instrumenty pochodne, pomimo iż od strony ekonomicznej zabezpieczają Grupę przed ryzykiem walutowym, nie stanowią formalnie zabezpieczenia w rozumieniu MSR 39, w związku z tym traktowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu (instrumenty pochodne handlowe). Wszystkie instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, ustalonej na podstawie danych pochodzących z rynku (kursy walut, stopy procentowe).

Na 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała następujące pochodne instrumenty zabezpieczających ryzyko kursowe:

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Aktywa trwałe</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0
Długoterminowe instrumenty pochodne	0	0

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

<i>Aktywa obrotowe</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	286	13
Krótkoterminowe instrumenty pochodne	286	13
Aktywa - instrumenty pochodne	286	13
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0
Długoterminowe instrumenty pochodne	0	0
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	0	52
Instrumenty pochodne zabezpieczające	335	43
Krótkoterminowe instrumenty pochodne	335	95
Zobowiązania - instrumenty pochodne	335	95

Instrumenty pochodne zabezpieczające

Na 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała instrumenty zabezpieczające ryzyko walutowe w postaci transakcji terminowych typu forward.

Kredyty walutowe są traktowane jako instrument zabezpieczający. W związku z faktem, iż większość wpływów handlowych w Grupie odbywa się w walucie EUR zgodnie z polityką rachunkowości zabezpieczeń stosowaną przez Grupę, pozyskanie finansowania zewnętrznego w EUR oraz zakupy rozliczane w tej walucie stanowią naturalny hedging. W przypadku kredytów denominowanych w EUR, pozycję zabezpieczaną stanowi określony, pierwszy wolumen przychodów ze sprzedaży produktów i usług denominowanych w lub indeksowanych do kursu EUR/PLN, generowanych od dnia, w którym nastąpiła spłata kapitału zobowiązania finansowego (kredytu).

12.4 Pozostałe aktywa finansowe

W ramach pozostałych aktywów finansowych Grupa prezentuje następujące inwestycje:

Stan na dzień 31.12.2016 roku

Aktywa	krótkoterminowe	długoterminowe	razem
<i>Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności:</i>			
Dłużne papiery wartościowe skarbowe	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe komercyjne	0	0	0
Pozostałe	0	0	0
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	0	0	0
<i>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:</i>			
Akcje spółek notowanych	0	0	0
Udziały, akcje spółek nienotowanych	0	105	105
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0
Pozostałe	0	0	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	0	105	105
<i>Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>			
Akcje spółek notowanych	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0
Jednostki funduszy inwestycyjnych	0	0	0
Pozostałe	0	0	0
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	0	0	0
Razem pozostałe aktywa finansowe	0	105	105

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Stan na dzień 31.12.2015 roku

Aktywa	krótkoterminowe	długoterminowe	Razem
<i>Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności:</i>			
Dłużne papiery wartościowe skarbowe	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe komercyjne	0	0	0
Pozostałe	0	0	0
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	0	0	0
<i>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:</i>			
Akcje spółek notowanych	0	0	0
Udziały, akcje spółek nienotowanych	0	105	105
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0
Pozostałe	0	0	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	0	105	105
<i>Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>			
Akcje spółek notowanych	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0
Jednostki funduszy inwestycyjnych	0	0	0
Pozostałe	0	0	0
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	0	0	0
Razem pozostałe aktywa finansowe	0	105	105

12.5 Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne

Wartość kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentuje poniższa tabela:

Zobowiązania	31.12.2016	31.12.2015
<i>Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>		
Kredyty w rachunku kredytowym	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	0
Pozostałe	0	0
Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0
<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:</i>		
Kredyty w rachunku kredytowym	17 751	20 053
Kredyty w rachunku bieżącym	11 088	1 346
Pożyczki	130	66
Dłużne papiery wartościowe	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	28 969	21 465
Krótkoterminowe kredyty, pożyczki, instrumenty dłużne	28 969	21 465

Opis	31.12.2016	31.12.2015
<i>Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>		
Kredyty w rachunku kredytowym	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	0
Pozostałe	0	0
Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0
<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:</i>		
Kredyty w rachunku kredytowym	44 543	52 314
Kredyty w rachunku bieżącym	0	0
Pożyczki	35	148
Dłużne papiery wartościowe	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	44 578	52 462
Długoterminowe kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem	44 578	52 462

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa nie zalicza instrumentów z klasy kredytów i pożyczek do zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Wszystkie kredyty, pożyczki i inne instrumenty dłużne wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Informacje dotyczące charakteru i zakresu ryzyka, na które narażona jest Grupa Kapitałowa z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych prezentuje poniższa tabela.

Stan na dzień 31.12.2016 roku

Wyszczególnienie	Waluta	Wartość bilansowa w walucie	Wartość bilansowa w PLN	Część krótkoterminowa	Część długoterminowa
Kredyt w rachunku kredytowym	EUR	528	2 352	1 492	860
Kredyt w rachunku kredytowym inwestycyjny	EUR	855	3 780	965	2 815
Kredyt w rachunku bieżącym (wieloproduktowy)	PLN/EUR		3 460	3 460	0
Kredyt inwestycyjny na refinansowanie kredytów udzielonych przez inny bank	EUR	553	2 446	419	2 027
Kredyt w rachunku kredytowym	EUR	3 262	14 430	2 654	11 776
Pożyczka	PLN		93	58	35
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN/EUR		4 535	1 134	3 401
kredyt krótkoterminowy	PLN		71	71	0
pożyczka krótkoterminowa	PLN		72	72	0
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN	434	1 918	1 918	0
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN	253	1 117	447	670
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN	647	2 864	1 273	1 591
Kredyt inwestycyjny	PLN		11 844	3 665	8 179
Kredyt inwestycyjny	PLN		7 175	2 221	4 954
Kredyt inwestycyjny	EUR	2 120	9 761	1 491	8 270
Kredyt w linii Cash Pool	PLN		7 629	7 629	
			73 547	28 969	44 578

Stan na dzień 31.12.2015 roku

Wyszczególnienie	Waluta	Wartość bilansowa w walucie	Wartość bilansowa w PLN	Część krótkoterminowa	Część długoterminowa
Kredyt w rachunku kredytowym	EUR	861	3 683	1 420	2 263
Kredyt w rachunku kredytowym inwestycyjny	EUR	416	1 770	258	1 512
Kredyt w rachunku bieżącym (wieloproduktowy)	PLN/EUR		1 245	1 245	0
Kredyt inwestycyjny na refinansowanie kredytów udzielonych przez inny bank	EUR	647	2 760	455	2 305
Kredyt w rachunku kredytowym	EUR		16 608	2 692	13 916
Pożyczka	PLN		148	55	93
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN/EUR		5 488	1 084	4 404
Kredyt krótkoterminowy	PLN		101	101	0
Pożyczka krótkoterminowa	PLN		66	66	0
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN	780	3 326	1 478	1 848
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN	354	1 507	430	1 077
Kredyt w rachunku kredytowym	PLN	935	3 984	1 227	2 757
Kredyt inwestycyjny	PLN		14 540	3 635	10 905
Kredyt inwestycyjny	PLN		4 837	2 538	2 299
Kredyt obrotowy	EUR	1 122	4 781	4 781	
Kredyt inwestycyjny	EUR	2 131	9 083	0	9 083
Kredyt w linii Cash Pool	PLN		0	0	
			73 927	21 465	52 462

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU***(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)*

Wszystkie kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach rynkowych. Wykaz zobowiązań stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań zamieszczono w nocie 28.

12.6 Pozostałe informacje dotyczące instrumentów finansowych

Porównanie wartości bilansowej aktywów oraz zobowiązań finansowych z ich wartością godziwą przedstawia się następująco:

Stan na dzień 31.12.2016 roku

	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
Aktywa:		
Pożyczki	854	854
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	98 186	98 186
Pochodne instrumenty finansowe	286	286
Papiery dłużne	0	0
Akcje spółek notowanych	0	0
Udziały, akcje spółek nienotowanych	105	105
Jednostki funduszy inwestycyjnych	0	0
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	43 816	43 816
Razem aktywa finansowe	143 247	143 247
Zobowiązania:		
Kredyty w rachunku kredytowym	62 459	62 459
Kredyty w rachunku bieżącym	11 088	11 088
Pożyczki	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	0
Leasing finansowy	15 019	15 019
Pochodne instrumenty finansowe	335	335
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	58 458	58 445
Razem zobowiązania finansowe	147 359	147 346

Stan na dzień 31.12.2015 roku

	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
Aktywa:		
Pożyczki	1 933	1 933
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	104 452	104 452
Pochodne instrumenty finansowe	13	13
Papiery dłużne	0	0
Akcje spółek notowanych	0	0
Udziały, akcje spółek nienotowanych	105	105
Jednostki funduszy inwestycyjnych	0	0
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	116	116
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18 329	18 329
Razem aktywa finansowe	124 948	124 948
Zobowiązania:		
Kredyty w rachunku kredytowym	p	72 367
Kredyty w rachunku bieżącym	1 346	1 346
Pożyczki	214	214
Dłużne papiery wartościowe	0	0
Leasing finansowy	6 929	6 929
Pochodne instrumenty finansowe	2 759	2 759
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	67 527	67 527
Razem zobowiązania finansowe	151 142	151 142

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Grupa nie ujawnia wartości godziwej dla udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, zaklasyfikowanych w kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Grupa nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach. Na dzień bilansowy są one wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Podobnie udziały i akcje w jednostkach zależnych oraz współzależnych (wspólnych przedsięwzięciach) – aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39 - zgodnie z polityką rachunkowości Grupy wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartość godziwa definiowana jest jako kwota, za jaką na warunkach rynkowych dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi i niepowiązanymi stronami. W przypadku instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek, ich wartość godziwą ustala się na podstawie parametrów pochodzących z aktywnego rynku (ceny sprzedaży i zakupu). W przypadku instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny, przy czym jako dane wejściowe modelu w maksymalnym stopniu wykorzystywane są zmienne pochodzące z aktywnych rynków (kursy walutowe, stopy procentowe itd.).

W odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych, które zgodnie z polityką rachunkowości Grupy ujęto w skonsolidowanym bilansie w wartości godziwej, dodatkowe informacje o metodach wyceny oraz poziomach wartości godziwej zaprezentowano poniżej.

Wartość godziwą aktywów oraz zobowiązań finansowych, które zgodnie z polityką rachunkowości Grupa Kapitałowa ujmuje w bilansie według zamortyzowanego kosztu, a dla których nie istnieje aktywny rynek, ustalono na potrzeby sporządzenia noty jako wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych rynkową stopą procentową.

Grupa Kapitałowa nie dokonywała wyceny wartości godziwej należności oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług – ich wartość bilansowa uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

12.7 Przekwalifikowanie

Grupa Kapitałowa nie dokonała przekwalifikowania składników aktywów finansowych, które spowodowałyby zmianę zasad wyceny tych aktywów pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia lub metodą zamortyzowanego kosztu.

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych jednostki wycenianych na bieżąco w wartości godziwej:

Aktywa/zobowiązania finansowe	Hierarchia wartości godziwej	Wartość godziwa na dzień	
	Techniki wyceny i podstawowe dane wsadowe	31.12.2016	31.12.2015
Kontrakty forward	Poziom 2 Zdyskontowane przepływy pieniężne. Przyszłe przepływy pieniężne szacuje się w oparciu o kursy wymiany z kontraktów forward (w oparciu o obserwowalne krzywe dochodu na koniec okresu sprawozdawczego) oraz o stopy kontraktów, zdyskontowane wg stopy odzwierciedlającej ryzyko kredytowe poszczególnych kontrahentów.	Aktywa: 286 Zobowiązania: 335	Aktywa: 13 Zobowiązania: 95

Nie wystąpiły przeniesienia pomiędzy poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej w okresie sprawozdawczym.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

12.8 Wyłączenie z bilansu

Na dzień 31 grudnia 2016 Grupa Kapitałowa nie posiadała aktywów finansowych, których przeniesienia nie kwalifikują się do wyłączenia z bilansu. Grupa nie jest stroną umów przenoszących prawa i zobowiązania do posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych w postaci cesji należności, przelewu wierzytelności, przejęcia długu itp., umów cywilnoprawnych kwalifikujące się i niekwalifikujące się do zaprzestania ujmowania w sprawozdaniu finansowym.

13. Aktywa oraz rezerwa na podatek odroczoney

Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w następujący sposób wpływa na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Saldo na początek okresu:		
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24 055	6 228
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 847	
Podatek odroczoney per saldo na początek okresu	-22 208	-6 228
Zmiana stanu w okresie wpływająca na:		
Wynik finansowy (+/-)	1 910	2 158
Inne całkowite dochody (+/-)	-254	-7 721
Rozliczenie nabycia jednostek gospodarczych		-11 635
Pozostałe	-47	1 218
Podatek odroczoney per saldo na koniec okresu, w tym:	-20 599	-22 208
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 054	1 847
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24 653	24 055

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU
(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)
Podatek odroczoney
Stan na dzień 31.12.2016 roku

Tytuł różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Wynik finansowy	Inne dochody całkowite	Rozliczenia połączenia	Różnice kursowe netto z przeliczenia	Saldo na koniec okresu
Aktywa:						
Wartości niematerialne	2 422	-284	0	0	0	2 138
Rzeczowe aktywa trwałe	20 332	475	0	0	0	20 807
Nieruchomości inwestycyjne	323	0	0	0	0	323
Pochodne aktywa finansowe	3 444	-3 392	2	0	0	54
Zapasy	247	95	0	0	0	342
Należności z tytułu dostaw i usług	115	-35	0	0	0	80
Kontrakty budowlane	-384	221	0	0	0	-163
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-21	10	0	0	0	-11
Inne aktywa	251	6	0	0	0	257
Zobowiązania:						
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	-418	937	0	0	0	519
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-1 435	176	43	0	0	-1 216
Pozostałe rezerwy	-1 327	274	0	0	0	-1 053
Pochodne zobowiązania finansowe	-74	-38	2	0	0	-63
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-113	127	0	0	0	14
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	693	141	114	0	0	948
Inne zobowiązania	-729	337	0	0	0	-392
Inne:						
PWUG	186	0	0	0	0	186
Podatek odroczoney od wyceny nieruchomości inwestycyjnej	1 239	0	0	0	0	1 239
Nierozliczone straty podatkowe	-1 272	0	0	0	0	-1 272
Wycena kontraktów walutowych	-78	-45	93	0	0	-30
Ulga z tytułu wydatków inwestycyjnych w SSE	-1 193	-915	0	0	0	-2 108
Razem	22 208	-1 910	254	0	0	20 599

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU
(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Stan na dzień 31.12.2015 roku

Tytuł różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Wynik finansowy	Inne dochody całkowite	Końcowe rozliczenie nabycia	Przekształcenie bilansu otwarcia	Saldo na koniec okresu
Aktywa:						
Wartości niematerialne	47	-2	24	2 353		2 422
Rzeczowe aktywa trwałe	8 884	399	1 767	9 282		20 332
Nieruchomości inwestycyjne	323					323
Pochodne aktywa finansowe	4	139	3 301			3 444
Zapasy	-363	184	426			247
Należności z tytułu dostaw i usług	-33	42	106			115
Kontrakty budowlane	-384					-384
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-21					-21
Inne aktywa	-534	28	757			251
Zobowiązania:						
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	-131	-413	126			-418
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-963	-455	-17			-1 435
Pozostałe rezerwy	-466	-861				-1 327
Pochodne zobowiązania finansowe	14	-80	-8			-74
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-67	-46				-113
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	23	41			629	693
Inne zobowiązania	-101	-39	65		-654	-729
Inne:						
PWUG	198	-12				186
Podatek odroczony od wyceny nieruchomości inwestycyjnej	65		1 174			1 239
Nierozliczone straty podatkowe	-189	-1 083				-1 272
Wycena kontraktów walutowych	-78					-78
Ulga z tytułu wydatków inwestycyjnych w SSE					-1 193	-1 193
Razem	6 228	-2 158	7 721	11 635	-1 218	22 208

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

14. Zapasy

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ujęte są następujące pozycje zapasów:

	31.12.2016	31.12.2015
Materiały	29 145	26 070
Wyroby gotowe	23 452	20 987
Półprodukty i produkcja w toku	27 328	25 737
Towary	7 077	5 973
Wartość bilansowa zapasów razem	87 002	78 767

Wartość zapasów ujęta jako koszt wyniosła ok. 218.350 tys. PLN

Zmiany odpisów aktualizujących zapasy przedstawia poniższa tabela:

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Stan na początek okresu	1 784	1 497
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	610	439
Odpisy odwrócone w okresie (-)	-605	-152
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	0	0
Stan na koniec okresu	1 789	1 784

Odwrócenie odpisów aktualizujących dotyczy zapasów sprzedanych lub wykorzystanych do produkcji w obu okresach.

15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, ujmowane przez Grupę w ramach klasy należności i pożyczek przedstawiają się następująco:

Należności krótkoterminowe:

	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe (MSR 39):		
Należności handlowe	92 194	104 490
Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych (-)	-5 175	-4 975
Należności handlowe netto	87 019	99 515
Inne należności	283	17
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności finansowych(-)	-33	0
Należności ze sprzedaży aktywów trwałych	0	0
Kaucje z tytułu usług budowlanych	404	0
Kaucje wpłacone z innych tytułów	6	0
Pozostałe należności finansowe netto	660	17
Aktywa niefinansowe (poza MSR 39):		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	9 875	2 838
Przedpłaty i zaliczki	330	68
Pozostałe należności niefinansowe	302	2 073
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych (-)	0	-59
Należności niefinansowe	10 507	4 920
Należności handlowe oraz pozostałe razem	98 186	104 452

Grupa Kapitałowa dokonała oceny należności ze względu na utratę ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości (patrz podpunkt c) w punkcie „Podstawa sporządzenia oraz zasady rachunkowości”). Odpisy aktualizujące wartość należności finansowych oraz niefinansowych, które w 2016 roku obciążały pozostałe koszty operacyjne skonsolidowanego sprawozdania z dochodów wyniosły 381 tys. PLN.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Odpisy aktualizujące wartość krótkoterminowych należności finansowych (tj. należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności finansowych) przedstawiają się następująco:

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Stan na początek okresu	4 937	5 034
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	0	0
Odpisy rozwiązane ujęte jako przychód w okresie (-)	-128	-313
Odpisy wykorzystane (-)	-15	-184
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	381	400
Stan na koniec okresu	5 175	4 937

Dalsza analiza ryzyka kredytowego należności, w tym analiza wieku należności zaległych nie objętych odpisem aktualizującym, została przedstawiona w nocie 32.

16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2016	31.12.2015
Rachunki bankowe w PLN	8 118	9 516
Rachunki bankowe walutowe	6 058	2 249
Gotówka w kasie	87	118
Depozyty krótkoterminowe	29 479	6 446
Pozostałe środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	74	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	43 816	18 329

Grupa Kapitałowa dla celów sporządzenia skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych klasyfikuje środki pieniężne w sposób przyjęty do prezentacji w bilansie.

17. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

W roku 2016 ani 2015 Grupa nie wykazała działalności zaniechanej. Na okresy sprawozdawcze zakończone 31 grudnia 2016 oraz 31 grudnia 2015 roku nie występują aktywa przeznaczone do sprzedaży.

18. Kapitał własny

18.1 Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2016 kapitał podstawowy Spółki dominującej wynosił 1.335 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku: 1.335 tys. PLN) i dzielił się na 6.676.854 akcji o wartości nominalnej 0,20 PLN każda.

Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone. Wszystkie akcje w równym stopniu uczestniczą w podziale dywidendy oraz każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Zmiany liczby akcji w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wynikają z następujących transakcji z właścicielami:

Akcje wyemitowane i w pełni opłacone:	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Liczba akcji na początek okresu	6 676 854	4 904 150
Emisja akcji dla programu płatności akcjami	0	0
Emisja akcji	0	1 772 704
Umorzenie akcji (-)	0	0
Liczba akcji na koniec okresu	6 676 854	6 676 854

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Wzrost kapitału zakładowego został zarejestrowany 2 listopada 2015 roku w związku z realizacją projektu połączenia z IDEA K5 i emisją akcji serii F.

Na dzień bilansowy akcje Spółki dominującej nie pozostawały w jej posiadaniu jako akcje własne, ani też w posiadaniu jednostek zależnych ani stowarzyszonych.

Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu na dzień sporządzenia sprawozdania.

Akcjonariusz	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym	Liczba głosów	Liczba w ogólnej liczbie głosów
Jurczyk Jan	595 496	8,92%	595 496	8,92%
Jurczyk Maciej	651 626	9,76%	651 626	9,76%
Jurczyk Tomasz	718 808	10,76%	718 808	10,76%
Jurczyk Jakub	398 277	5,96%	398 277	5,96%
Mrożek Zygmunt	391 000	5,86%	391 000	5,86%
CAPITAL MBO S.A.	694 620	10,40%	694 620	10,40%
Nationale Nederlanden OFE	424 432	6,36%	424 432	6,36%

18.2 Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W dniu 15 września 2015 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Zetkama S.A., które podjęło uchwałę o połączeniu z IDEA K 5. Dnia 2 listopada 2015 roku nastąpiło sądowe zarejestrowanie podwyższenia kapitału zakładowego Zetkama SA oraz związane z tym zmiany Statutu Spółki. Kapitał zakładowy został podwyższony z kwoty 980.830,00 PLN do 1.335.370,80 PLN. Podwyższenie kapitału nastąpiło poprzez wyemitowanie 1.772.704 akcji na okaziciela serii F o wartości nominalnej 0,20 PLN każda. W związku z połączeniem i emisją akcji połączeniowych, na pozostałe kapitały ujęto nadwyżkę wynikającą z objęcia akcji połączeniowych powyżej ceny nominalnej w kwocie 132.367.807,68 PLN.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU
(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)
18.3 Pozostałe kapitały
Zmiany w okresie od 01.01. do 31.12.2016 roku

	Przeszacowani e rzeczowych aktywów trwałych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty zabezpieczając e przepływy pien.	Zyski straty aktuarialne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagr.	Udział w innych dochodach całk. jednostek wycenianych metodą praw wł.	Inne całkowite dochody razem	Kapitał z wyceny programów płatności akcjami	Pozostałe kapitały razem
Saldo na początek okresu	1 121	0	166	-205	0	0	1 082	-400	682
Emisja opcji na akcje	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne całkowite dochody brutto	0	0	-1 723	-728	0	0	-2 451	0	-2 451
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów (-)	0	0	159	75	0	0	234	0	234
Przeniesienie innych całkowitych dochodów do zysków zatrzymanych (-)	0	0	62	0	0	0	62	0	62
Saldo na koniec okresu	1 121	0	-1 336	-858	0	0	-1 073	-400	-1 473

Zmiany w okresie od 01.01. do 31.12.2015 roku

	Przeszacowani e rzeczowych aktywów trwałych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty zabezpieczając e przepływy pien.	Zyski straty aktuarialne	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagr.	Udział w innych dochodach całk. jednostek wycenianych metodą praw wł.	Inne całkowite dochody razem	Kapitał z wyceny programów płatności akcjami	Pozostałe kapitały razem
Saldo na początek okresu	1 121	0	-516	-219	0	0	386	-400	-14
Emisja opcji na akcje	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne całkowite dochody brutto	0	0	917	16	0	0	933	0	933
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	0	0	-235	-2	0	0	-237	0	-237
Przeniesienie innych całkowitych dochodów do zysków zatrzymanych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo na koniec okresu	1 121	0	166	-205	0	0	1 082	-400	682

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

18.4 Programy płatności akcjami

W 2016 roku ani w 2015 roku Grupa nie prowadziła programów płatności akcjami.

18.5 Udziały niedające kontroli

Prezentowane w kapitale własnym Grupy udziały niedające kontroli odnoszą się do następujących jednostek zależnych:

	31.12.2016	31.12.2015
Jednostka zależna Armak S.A.	380	405
Jednostka zależna Techmadex S.A.	6 087	7 780
Jednostka zależna Kuźnia Polska S.A.	8 614	8 972
Jednostka zależna Masterform Sp. z o.o.	6 191	6 267
Udziały niedające kontroli razem	21 272	23 424

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wartość udziałów niedających kontroli uległa zmianie z tytułu transakcji wpływających na strukturę Grupy oraz z tytułu rozliczenia dochodów całkowitych w części przypadającej na mniejszość.

Udziały nie dające kontroli występują w czterech podmiotach zależnych – Kuźnia Polska S.A., Techmadex S.A., Armak Sp. z o.o. i Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o.

W Kuźni Polskiej udziały nie dające kontroli (4,91%) z rozdrobionym akcjonariacie (akcje pozyskane przez pracowników w procesie przekształceń własnościowych).

W Techmadex S.A. udziały nie dające kontroli (48,9%) i koncertowały się na udziałowcach z którymi Grupa przeprowadziła transakcję przejęcia kontroli na 31 grudnia 2014 roku. Spółka Techmadex jest notowana na New Connect.

W Armak Sp. z o.o. udziały nie dające kontrol (1,17%) i dotyczą akcji posiadanych przez pracowników Spółki.

W spółce Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. udziały nie dające kontroli stanowiły 25% i były w posiadaniu BR Capital sp. z o.o. z którym współpraca ma charakter strategiczny w zakresie realizacji średnioterminowych celów finansowych.

19. Świadczenia pracownicze

19.1 Koszty świadczeń pracowniczych

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Koszty wynagrodzeń	105 343	61 288
Koszty ubezpieczeń społecznych	22 625	15 688
Koszty programów płatności akcjami	0	0
Koszty przyszłych świadczeń (rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne)	9 001	446
Koszty świadczeń pracowniczych razem	136 969	77 422

19.2 Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych

Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują:

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Stan na dzień 31.12.2016 roku

Zobowiązania i rezerwy	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Razem
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	3 952	0	3 952
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	4 457	0	4 457
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	2 704	0	2 704
Rezerwy na nagrody jubileuszowe	1 847	6 465	8 312
Rezerwy na odprawy emerytalne	1 747	4 202	5 949
Rezerwy na pozostałe świadczenia	2 329	0	2 329
Razem świadczenia pracownicze	17 036	10 667	27 703

Stan na dzień 31.12.2015 roku

Zobowiązania i rezerwy	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Razem
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	4 150	0	4 150
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	3 989	0	3 989
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	2 381	0	2 381
Rezerwy na nagrody jubileuszowe	877	4 981	5 858
Rezerwy na odprawy emerytalne	561	3 495	4 056
Rezerwy na pozostałe świadczenia	2 257	0	2 257
Razem świadczenia pracownicze	14 215	8 476	22 691

Na zmianę stanu rezerw na nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne i rentowe pracownicze wpływ miały następujące pozycje:

Zmiany w okresie od 01.01. do 31.12.2016 roku

Rezerwy na świadczenia pracownicze	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne	Razem
Stan rezerw na początek okresu	5 858	4 056	9 914
<i>Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat:</i>			
Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia	3 670	1 687	5 357
Koszty odsetek	161	120	281
Zyski (-) lub straty (+) aktuarialne	-159	0	-159
<i>Zmiany ujęte w innych całkowitych dochodach:</i>			
Wyłacone świadczenia (-)	-1 218	-542	-1 760
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych	0	0	0
Zyski (-) lub straty (+) aktuarialne	0	628	628
Wartość bieżąca rezerw na koniec okresu	8 312	5 949	14 261

Zmiany w okresie od 01.01. do 31.12.2015 roku

Rezerwy na świadczenia pracownicze	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne	Razem
Stan rezerw na początek okresu	6 024	3 917	9 941
<i>Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat:</i>			
Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia	86	54	140
Koszty odsetek	56	25	81
Zyski (-) lub straty (+) aktuarialne	443	-88	355
<i>Zmiany ujęte w innych całkowitych dochodach:</i>			
Wyłacone świadczenia (-)	-751	-95	-846
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych	0	0	0
Zyski (-) lub straty (+) aktuarialne	0	243	243
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	0	0	0
Wartość bieżąca rezerw na koniec okresu	5 858	4 056	9 914

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Założenia aktuarialne

Założenia odnośnie śmiertelności oraz zachorowalności oparto na publikacjach GUS i ZUS (tablice śmiertelności PTTŻ 2015, publikacje ZUS na temat orzeczeń lekarskich i przyznanych świadczeniach rentowych). Wskaźnik rotacji pracowników wyliczono opierając się na danych otrzymanych od pracodawcy, przy czym przyjęte wskaźniki zależą od wieku i płci pracownika. Przyjęte założenia aktuarialne umieszczone są w załącznikach do raportu.

Zgodnie z zaleceniem Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) nr 19 wysokość stopy dyskontowej należy określić bazując na stopie zwrotu z obligacji korporacyjnych wysokiej jakości lub z obligacji Skarbu Państwa, o stałym oprocentowaniu i terminie wykupu zbliżonym do średniego terminu wymagalności zobowiązań. Biorąc pod uwagę powyższy fakt przyjęto stopę dyskontową na poziomie 3,5%. Zgodnie z zaleceniem MSR uwzględniono przyszły wzrost płac, przy czym przyjęto długookresową średnią wzrostu płac na poziomie 2,5%, przy średniej inflacji 2,5%.

Zmiany założeń w porównaniu do roku poprzedniego: aktualizacja tablicy śmiertelności, prawdopodobieństw przejścia na rentę, wskaźników rotacji pracowników, zmiana wieku emerytalnego oraz zmiana stopy dyskonta.

Zasady obliczeń

Wartość bieżącą zobowiązania liczy się stosując metodę Prognozowanych Uprawnień Jednostkowych, przy użyciu zdyskontowanych przepływów finansowych. W ramach tej metody przyporządkowuje się wartość świadczenia do odpowiedniego okresu zatrudnienia tj. każde świadczenie (nagroda jubileuszowa, odprawa emerytalna, odprawa rentowa) przyporządkowane jest do okresu od daty rozpoczęcia zatrudnienia w zakładzie pracy do daty hipotetycznego nabycia prawa do tego świadczenia. W tym celu oblicza się na każdy miesiąc symulacji prawdopodobieństwo rozwiązania stosunku pracy bez prawa do odprawy oraz prawdopodobieństwa zgonu i przejścia na emeryturę lub rentę inwalidzką. Prawdopodobieństwa obliczane są w oparciu o wyżej wymienione założenia aktuarialne. W wyliczeniach przyjęto również, że w przypadku osiągnięcia wieku emerytalnego, pracownik otrzymuje odprawę emerytalną i przestaje pracować (nie pobiera dalej nagród jubileuszowych).

Końcowa wartość rezerwy dla danego pracownika jest sumą zdyskontowanych świadczeń (uwzględniających prawdopodobieństwo wypłaty świadczenia) pomnożonych przez współczynniki będące ilorzem stażu pracy w momencie obliczania wartości rezerwy oraz stażu pracy w momencie uzyskania prawa do danego świadczenia.

Końcowa wartość rezerwy dla zakładu pracy jest sumą wartości rezerw policzonych dla poszczególnych pracowników. Wyniki obliczeń nie obejmują narzutów na wynagrodzenia obciążających zakład pracy i nie wliczonych do wynagrodzenia pracownika będącego podstawą do przeprowadzonych wyliczeń.

Kwotę rezerwy podzielono na część krótkoterminową i długoterminową. Jako rezerwę krótkoterminową przyjmuje się rezerwę na świadczenia, których data wymagalności, wynikająca z przyjętych założeń (np. odnośnie wieku emerytalnego lub prawdopodobieństwa przejścia na rentę) lub uzyskanych informacji (np. o datach wypłaty nagród jubileuszowych), przypada w ciągu 12 miesięcy od daty bilansowej. Jako rezerwę długoterminową przyjmuje się rezerwę na świadczenia, których data wymagalności przypada po upływie 12 miesięcy od daty bilansowej.

Wymagalność zobowiązań z tytułu przyszłych wypłat nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych i rentowych w ujęciu kwotowym i procentowym przedstawia się następująco:

Rok	Nagrody jubileuszowe	Nagrody jubileuszowe %	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy emerytalne i rentowe %
2017	1 332	16,03%	903	15,18%
2018	935	11,25%	492	8,27%
2019	882	10,61%	400	6,72%
2020	681	8,19%	283	4,76%
2021	468	5,63%	289	4,86%
2022	496	5,97%	210	3,53%
2023	307	3,69%	228	3,83%
2024	470	5,65%	186	3,13%
2025	332	3,99%	193	3,24%
2026	256	3,08%	236	3,97%
następne	2 153	25,90%	2 529	42,51%
Razem	8 312	100,00%	5 949	100,00%

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Spodziewane płatności z tytułu przyszłych wypłat nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych i rentowych w Grupie na 31 grudnia 2016 w ujęciu kwotowym i procentowym przedstawia się następująco:

Spodziewane płatności świadczeń	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Razem
2017	1 205	740	1 945
2018	639	409	1 048
2019	820	415	1 235
2020	636	289	925
2021	490	299	789
Następne 5 lat	2 385	1 477	3 862
Razem	6 175	3 629	9 804

Analiza wrażliwości na założenia aktuarialne (dane w tys. PLN)

Badanie wrażliwości	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Razem
Zobowiązanie wyliczone	8 312	5 949	14 261
Zobowiązanie wyliczone dla stopy dyskonta +0,5%	8 089	5 788	13 877
Zobowiązanie wyliczone dla stopy dyskonta -0,5%	8 551	6 125	14 676
Zobowiązanie dla stopy wzrostu płac +0,5%	8 540	6 125	14 665
Zobowiązanie dla stopy wzrostu płac -0,5%	8 098	5 789	13 887
Zobowiązanie dla wskaźników rotacji powiększonych o 10%	8 189	5 904	14 093
Zobowiązanie dla wskaźników rotacji pomniejszonych o 10%	8 442	6 002	14 444

20. Pozostałe rezerwy

Wartość rezerw ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz ich zmiany w poszczególnych okresach przedstawiały się następująco:

Stan na dzień 31.12.2016 roku

Rezerwy	krótkoterminowe	długoterminowe
Rezerwy na sprawy sądowe	0	0
Rezerwy na straty z umów budowlanych	0	0
Rezerwy na koszty restrukturyzacji	0	0
Inne rezerwy	836	0
Pozostałe rezerwy razem	836	0

Stan na dzień 31.12.2015 roku

Rezerwy	krótkoterminowe	długoterminowe
Rezerwy na sprawy sądowe	0	0
Rezerwy na straty z umów budowlanych	0	0
Rezerwy na koszty restrukturyzacji	0	0
Inne rezerwy	449	0
Pozostałe rezerwy razem	449	0

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Zmiany w okresie od 01.01. do 31.12.2016 roku

Rezerwy	Sprawy sądowe	Straty z umów budowlanych	Koszty restrukturyzacji	Inne	Razem
Stan na początek okresu	0	0	0	449	449
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie	0	0	0	2 157	2 157
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	0	0	0	-1 435	-1 435
Wykorzystanie rezerw (-)	0	0	0	-17	-17
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych	0	0	0	-318	-318
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	0	0	0	836	836

Zmiany w okresie od 01.01. do 31.12.2015 roku

Rezerwy	Sprawy sądowe	Straty z umów budowlanych	Koszty restrukturyzacji	Inne	Razem
Stan na początek okresu	1 927	0	0	646	2 573
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie	0	0	0	176	176
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	-1 927	0	0	-356	-2 283
Wykorzystanie rezerw (-)	0	0	0	-17	-17
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych	0	0	0	0	0
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	0	0	0	449	449

21. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

Pozostałe zobowiązania długoterminowe obejmują:

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	0	0
Kaucje otrzymane	44	118
Inne zobowiązania finansowe	3 852	3 740
Pozostałe zobowiązania długoterminowe razem	3 896	3 858

Inne zobowiązania długoterminowe dotyczą warunkowej dopłaty za akcje Masterform S.A. (obecnie Masterform Sp. z o.o.). Zgodnie z porozumieniem dotyczącym nabycia akcji Masterform S.A., w 2018 roku nastąpi ocena czy dopłata warunkowa ujęta w bilansie będzie mieć miejsce. Do czasu końcowej weryfikacji warunków płatności, Zarząd Spółki zdecydował się utrzymać zobowiązanie w bilansie.

22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług przedstawiają się następująco:

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania finansowe (MSR 39):		
Zobowiązania z handlowe	48 602	56 579
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	3 541	3 795
Inne zobowiązania finansowe	61	118
Zobowiązania finansowe	52 204	60 492

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Zobowiązania niefinansowe (poza MSR 39):		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	4 423	4 766
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy	434	22
Zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną	878	0
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane	0	0
Inne zobowiązania niefinansowe	506	2 247
Zobowiązania niefinansowe	6 241	7 035
Zobowiązania handlowe i pozostałe operacyjne	58 445	67 527

23. Rozliczenia międzyokresowe

Stan na dzień 31.12.2016 roku

Rozliczenia międzyokresowe	krótkoterminowe	długoterminowe	Razem
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe:			
Czynsze najmu	0	0	0
Usługi budowlane	0	0	0
Inne koszty opłacone z góry	1 565	884	2 449
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe razem	1 565	884	2 449
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe:			
Dotacje otrzymane	0	3 437	3 437
Usługi budowlane	0	0	0
Przychody przyszłych okresów	3 302	0	3 302
Inne rozliczenia	148	0	148
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe razem	3 450	3 437	6 887

Stan na dzień 31.12.2015 roku

Rozliczenia międzyokresowe	krótkoterminowe	długoterminowe	Razem
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe:			
Czynsze najmu	0	0	0
Usługi budowlane	0	0	0
Inne koszty opłacone z góry	3 171	28	3 199
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe razem	3 171	28	3 199
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe:			
Dotacje otrzymane	0	0	0
Usługi budowlane	0	0	0
Przychody przyszłych okresów	699	3 905	4 604
Inne rozliczenia	4 606	0	4 606
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe razem	5 305	3 905	9 210

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

24. Przychody i koszty operacyjne

24.1 Koszty według rodzaju

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Amortyzacja	23 509	15 049
Świadczenia pracownicze	136 969	77 229
Zużycie materiałów i energii	250 978	166 781
Usługi obce	69 757	47 120
Podatki i opłaty	5 180	3 673
Pozostałe koszty rodzajowe	4 984	6 134
Koszty wg rodzaju razem	491 377	315 986
Koszt sprzedanych towarów i materiałów	31 170	36 924
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)	-12 179	-7 872
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby (-)	-4 426	-4 354
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	505 942	340 684

24.2 Pozostałe przychody operacyjne

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Przychody z refaktur	513	0
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	174	755
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	0	0
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	59	227
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności finansowych	128	126
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności niefinansowych	0	20
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość zapasów	211	152
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	103	2 042
Otrzymane kary i odszkodowania	146	153
Dotacje otrzymane	658	743
Przedawnione zobowiązania	17	0
Uzysk złomu	82	0
Bonus za obrót	5	0
Nadwyżki inwentaryzacyjne	6	0
Pozostałe przychody operacyjne (inne)	84	585
Odszkodowania z ubezpieczenia	17	38
Pozostałe przychody operacyjne razem	2 203	4 841

24.3 Pozostałe koszty operacyjne

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	120	887
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	0	85
Odpisy z tytułu utraty wartości wartości firmy	3 500	28
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	0	0
Odpisy aktualizujące wartość należności finansowych	331	148
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych	50	241
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	551	439
Przecena zapasów	31	0
Utworzenie rezerw	127	263
Koszty związane z nabyciem jednostki zależnej	0	0
Koszty usuwania braków i złomowania	715	529
Likwidacja środków trwałych	134	196
Przekazane darowizny	1 931	426

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

Bonus za obrót	0	0
Koszty przenoszenia zakładu armatury	0	0
Niedobory inwentaryzacyjne	8	0
Spisane należności	18	122
Kary umowne	86	0
Szkody majątkowe	8	0
Koszty refaktur	98	103
Zapłacone odszkodowania	55	0
Koszty sądowe	149	0
Inne koszty	141	1 140
Pozostałe koszty operacyjne razem	8 053	4 607

25. Przychody i koszty finansowe

25.1 Przychody finansowe

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
<i>Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (lokaty)	42	211
Pożyczki i należności (odsetki)	245	197
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	0	0
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik	287	408
<i>Zyski z wyceny oraz realizacja instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	141
Akcje spółek notowanych	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	0
Jednostki funduszy inwestycyjnych	0	0
Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik	0	141
<i>Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	326	37
Pożyczki i należności	1 020	1 140
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	0	0
Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych	1 346	1 177
<i>Pozostałe przychody finansowe:</i>		
Zyski z aktywów dostępnych do sprzedaży przeniesione z kapitału	0	0
Dywidendy z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	126
Dywidendy z inwestycji w jednostki zależne	0	0
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności i pożyczek	80	0
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	0	0
Odsetki od aktywów finansowych objętych odpisem aktualizującym	0	0
Inne przychody finansowe	588	15
Pozostałe przychody finansowe	668	141
Przychody finansowe razem	2 301	1 867

Grupa nie posiada aktywów oraz zobowiązań finansowych z kategorii wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wykazane zyski oraz straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat odnoszą się w całości do instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

25.2 Koszty finansowe

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
<i>Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziny przez wynik finansowy:</i>		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	266	99
Kredyty w rachunku kredytowym	1 050	379
Kredyty w rachunku bieżącym	253	265
Pożyczki (odsetki)	0	469
Dłużne papiery wartościowe	0	0
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	156	129
Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziny przez wynik finansowy	1 725	1 341
<i>Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziny przez rachunek zysków i strat:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0
Akcje spółek notowanych	0	0
Dłużne papiery wartościowe	0	216
Jednostki funduszy inwestycyjnych	0	0
Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziny przez rachunek zysków i strat	0	216
<i>Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	37
Pożyczki i należności	1 203	610
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	0	-12
Zyski (straty) (-/+) z tytułu różnic kursowych	1 216	635
<i>Pozostałe koszty finansowe:</i>		
Straty z aktywów dostępnych do sprzedaży przeniesione z kapitału	0	0
Odpisy aktualizujące wartość należności i pożyczek	367	118
Odpisy aktualizujące wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	0	0
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0
Inne koszty finansowe	205	45
Pozostałe koszty finansowe	572	163
Koszty finansowe razem	3 513	2 355

26. Podatek dochodowy

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
<i>Podatek bieżący:</i>		
Rozliczenie podatku za okres sprawozdawczy	12 153	6 103
Korekty podatku za poprzednie okresy	0	0
Bieżący podatek dochodowy	12 153	6 103
<i>Podatek odroczone:</i>		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	-1 809	-1 623
Rozliczenie niewykorzystanych strat podatkowych	-104	-401
Odroczony podatek dochodowy	-1 913	-2 024
Podatek dochodowy razem	10 240	4 079

Uzgodnienie podatku dochodowego obliczonego stawką 19% od wyniku przed opodatkowaniem z podatkiem dochodowym wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat przedstawia się następująco:

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Wynik finansowy brutto	55 247	36 019
Podatek dochodowy wg stawki krajowej Spółki dominującej (19%)	10 497	6 844
<i>Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:</i>		
Wyniku z działalności w SSE (-)	-1 294	-1 462
Przychodów nie podlegających opodatkowaniu (-)	-1 226	-372
Koszty trwale nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów (+)	3 128	-829
Wykorzystania uprzednio nierozpoznanych strat podatkowych (-)	-204	-70
Nieujętego aktywa na podatek odroczone od ujemnych różnic przejściowych (+)	133	209
Nieujętego aktywa na podatek odroczone od strat podatkowych (+)	241	0
Korekty podatku za poprzednie okresy (+/-)	-184	122
Koszty podatkowe	-584	0
Odliczenia	-267	0
Obciążenie wyniku podatkiem dochodowym	10 240	4 442
Efektywna stawka podatku [%]	19	12

27. Zysk na akcję i wypłacone dywidendy

27.1 Zysk na akcję

Zysk na akcję liczony jest według formuły zysk netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego jak i rozwodnionego zysku (straty) na akcję Grupa stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom podmiotu dominującego tzn. nie występuje efekt rozładniający wpływający na kwotę zysku (straty).

Kalkulację podstawowego oraz rozwodnionego zysku (straty) na akcję wraz z uzgodnieniem średniej ważonej rozwodnionej liczby akcji przedstawiono poniżej.

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
<i>Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru</i>		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	6 676 854	5 200 410
Rozładniający wpływ opcji zamiennych na akcje	0	0
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	6 676 854	5 200 410
<i>Działalność kontynuowana</i>		
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający	44 891	31 872
Podstawowy zysk na akcję z działalności kontynuowanej	6,72	6,13
Rozwodniony zysk na akcję z działalności kontynuowanej	6,72	6,13
<i>Działalność zaniechana</i>		
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej przypadający	0	0
Podstawowy zysk na akcję z działalności zaniechanej	0	0
Rozwodniony zysk na akcję z działalności zaniechanej	0	0
<i>Działalność kontynuowana i zaniechana</i>		
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	44 891	31 872
Podstawowy zysk na akcję (PLN)	6,72	6,13
Rozwodniony zysk na akcję (PLN)	6,72	6,13

27.2 Dywidendy

Do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki dominującej nie przedstawił Radzie Nadzorczej propozycji wypłaty dywidendy z zysku Spółki dominującej za 2016 rok.

Spółka dominująca nie wypłacała dywidendy z wyniku za rok 2015.

28. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Zaciągnięte przez Grupę Kapitałową zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, innych instrumentów dłużnych oraz z tytułu leasingu finansowego objęte są następującymi zabezpieczeniami spłaty (według stanu na dzień bilansowy):

	31.12.2016	31.12.2015
Wartości niematerialne	0	0
Hipoteka na nieruchomości	114 774	126 909
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym w leasingu	76 769	53 845
Aktywa finansowe (inne niż należności)	0	0
Zapasy	8 000	62 929
Należności z tytułu dostaw i usług i inne	6 533	9 487
Środki pieniężne	49	1 542
Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie razem	206 125	254 712

Poza wykazanymi powyżej, zabezpieczenie zobowiązań Grupy stanowią:

- zastaw rejestrowy na akcjach Techmadex S.A. (14.485 tys. PLN) oraz na udziałach Masterform Grupa Zetkama Sp. z o.o. (16.065 tys. PLN)
- blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym (dotyczy udzielonych gwarancji),
- weksle własne (in blanco),
- cesja należności handlowych,
- cesja praw z polis ubezpieczenia,
- pełnomocnictwo do dysponowania obecnymi i przyszłymi wpływami na rachunkach bankowych,
- poręczenie spłaty kredytu (dla spółki z Grupy Kapitałowej),
- oświadczenie o solidarnym poddaniu się egzekucji do kwoty 28.000 tys. PLN.

Poza wyżej wymienionymi formami zabezpieczeń spłaty, umowy kredytowe nakładają na Grupę Kapitałową dodatkowe wymogi, jakie muszą być spełnione przez okres kredytowania:

- zapewnienie utrzymania określonych wskaźników finansowych tj.
- IBD/EBITDA na poziomie nie wyższym niż 3,5,
- wskaźnik kapitałowy – stosunek kapitałów własnych do aktywów ogółem na poziomie nie niższym niż 40%.

Powyższe wskaźniki finansowe, zarówno w 2016 roku, jak i w 2015 roku, zostały spełnione.

29. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa warunkowe w Grupie nie występują.

Zobowiązania warunkowe na 31 grudnia 2016 roku dotyczą:

- gwarancji z tytułu należytego wykonania i usunięcia wad 7.376 tys. PLN (31 grudnia 2015: 6.753 tys. PLN),
- udzielonego poręczenia spłaty kredytu na 15.250 tys PLN (31 grudnia 2015: 15.250 tys PLN),
- gwarance bankowe na 4.422 tys. PLN (31 grudnia 2015: 0 tys. PLN).

Opis spraw sądowych umieszczono w nocie 31.

30. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Podmioty powiązane z Grupą Kapitałową obejmują kluczowy personel kierowniczy, jednostki stowarzyszone, jednostki zależne wyłączone z obowiązku konsolidacji oraz pozostałe podmioty powiązane, do których Grupa zalicza podmioty kontrolowane przez właścicieli Spółki dominującej. Nierozliczone salda należności oraz zobowiązań zazwyczaj regulowane są w środkach pieniężnych.

30.1 Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym

Nie wystąpiły inne transakcje niż wynikające ze świadczeń pracowniczych oraz opisanych poniżej.

30.2 Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi, nie konsolidowanymi jednostkami zależnymi oraz pozostałymi podmiotami powiązanymi

W 2015 roku dokonano sprzedaży do jednostki stowarzyszonej na kwotę 898 tys. PLN oraz dokonano zakupu od jednostki stowarzyszonej na kwotę 383 tys. PLN.

W 2016 roku ani na dni bilansowe bieżącego oraz ubiegłego okresu, Grupa nie przeprowadzała transakcji ani nie posiadała rozrachunków z jednostkami stowarzyszonymi.

30.3 Wydanie akcji serii F w ramach procesu połączenia

W ramach procesu Połączenia, które zostało zarejestrowane w dniu 2 listopada 2015 roku, zgodnie z jego warunkami, Spółka wydała swoim, poniżej wskazanym akcjonariuszom łącznie 1.472.731 akcji zwykłych na okaziciela serii F (wyemitowanych przez Spółkę dla celów Połączenia) w zamian za wartość majątku przejętej spółki IDEA K5 przypadającą na 311.657 posiadane przez tych akcjonariuszy udziały IDEA K5 Sp. z o.o. o łącznej wartości 110.264.246,60 PLN, w ten sposób, że:

- Leszek Jurasz, będący również Prezesem Zarządu Spółki dominującej, otrzymał 49.201 akcji serii F, tj. w liczbie odpowiadającej posiadanym 10.412 udziałom IDEA K5 Sp. z o.o. o wartości 3.683.765,60 PLN,
- Tomasz Jurczyk, będący również Członkiem Rady Nadzorczej, otrzymał 312.038 akcji, tj. w liczbie odpowiadającej 66.033 udziałom o wartości 23.362 475,40 PLN,
- Maciej Jurczyk otrzymał 244.856 akcji, tj. w liczbie odpowiadającej 51.816 udziałom o wartości 18.332.500,80 PLN,
- Jakub Jurczyk otrzymał 158.025 akcji, tj. w liczbie odpowiadającej 33 441 udziałom o wartości 11.831.425,80 PLN,
- Sebastian Jurczyk otrzymał 131.978 akcji, tj. w liczbie odpowiadającej 27.929 udziałom o wartości 9.881.280,20 PLN,
- spółka AVALLON MBO S.A. z siedzibą w Łodzi otrzymała 576.633 akcji, tj. w liczbie odpowiadającej 122.026 udziałom o wartości 43.172.798,80 PLN.

Stosunek powyżej wskazanej wymiany udziałów IDEA K5 Sp. z o.o. na akcje Spółki, wynoszący 1:4,7255 został określony w oparciu o przeprowadzoną przez PwC Polska Sp. z o.o. wycenę wartości rynkowej IDEA K5 Sp. z o.o. (wraz z jej majątkiem finansowym, na który składa się pakiet kontrolny akcji Kuźni Polskiej S.A. z siedzibą w Skoczowie), w wyniku czego wartość jednego udziału w kapitale zakładowym IDEA K5 Sp. z o.o. została ustalona na poziomie 353,80 PLN, natomiast wartość jednej akcji serii F Spółki - na poziomie 74,87 PLN.

31. Sprawy sądowe

Opis istotnych spraw sądowych w Spółkach Grupy

Mangata Holding S.A.

Spółka jako wierzyciel prowadzi sprawy egzekucyjne, w których łączna wartość egzekwowanych kwot wynosi 65 tys. PLN.

Śrubena Unia S.A.

Spółka w postępowaniach sądowych, egzekucyjnych i upadłościowych dochodzi swoich należności w łącznej kwocie 4.723 tys. PLN.

Techmadex S.A.

- Sprawa z powództwa konsorcjum firm: Techmadex S.A., Atrem S.A. i GP Energia Sp. z o.o. p-ko OGP Gaz-System S.A. przed Sądem Okręgowym w Warszawie o zapłatę 12.140.070,20 PLN tytułem należności wynikających z umowy dotyczącej Budowy Laboratorium Wzorcowania Gazomierzy w TJE Hołowczyce, z czego kwota zasądzona pozwem zostanie podzielona pomiędzy uczestników konsorcjum w proporcjach 40% dla Techmadex S.A. 40 % dla Atrem S.A. oraz 20 % dla GP Energia Sp. z o.o. Pozew wniesiono w dniu 15.02.2016 r.

- Sprawa z powództwa konsorcjum firm: Techmadex S.A., Atrem S.A. i GP Energia Sp. z o.o. p-ko OGP Gaz-System S.A. przed Sądem Okręgowym w Warszawie o ustalenie nieistnienia prawa do żądania zapłaty przez Konsorcjum kary umownej naliczonej w dniu 04.07.2016 r. z tytułu niewłaściwego wykonania umowy Budowy Laboratorium Wzorcowania Gazomierzy w wysokości 9.767.430 PLN wraz z wnioskiem o zabezpieczenie na podstawie artykułu 730 k.p.c. roszczenia Konsorcjum na czas toczącego się postępowania. Pozew wniesiono w dniu 29.11.2016 r.
- Techmadex S.A. prowadzi jako wierzyciel dwa postępowania egzekucyjne przeciwko Eda-Serwis Sp. z o.o. w Warszawie, celem wyegzekwowania kwoty 981.059 PLN, zasądzonej dwoma wyrokami Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 26.01.2016 r.
- Sprawa z powództwa PB ROBUD Sp. z o.o. w Gliwicach p-ko OGP Gaz System S.A. w Warszawie (Techmadex S.A. przyłączył się do OGP Gaz System S.A. jako interwenient uboczny) o zapłatę 158.409 PLN, tytułem należności ubocznych z umowy o podwykonawstwo. Pozew wniesiono 23 kwietnia 2014 r. Sąd I instancji wydał wyrok oddalający powództwo. PB ROBUD Sp. z o.o. w Gliwicach wniósł apelację – sprawa przekazana do Sądu Apelacyjnego w Warszawie.
- 17.06.2016 r. InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group („InterRisk”) złożył pozew przeciwko Eda Serwis Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Przedsiębiorstwu Usługowemu „EKOKAN” Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie oraz Spółce o wydanie nakazu zapłaty z weksla w postępowaniu nakazowym na kwotę 1.500.000 PLN. Jako podstawę roszczenia względem Spółki powód wskazał poręczenie do ww. kwoty weksla in blanco z klauzulą bez protestu wystawionego przez Eda Serwis Sp. z o.o. (wówczas spółka zależna Techmadex S.A.) na zabezpieczenie ewentualnych roszczeń regresowych InterRisk związanych z wystawieniem ubezpieczeniowej gwarancji należącego do wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek, dotyczącej realizacji umowy pod nazwą „Rozbudowa węzła Rembelszczyzna. We wskazanym wyżej pozwie InterRisk wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, że Spółka ma zapłacić solidarnie 1.500.000 zł. Wobec braku podstaw do wydania nakazu zapłaty z weksla, sprawa została skierowana do rozpoznania w trybie zwykłym. Spółka stoi na stanowisku, że roszczenie InterRisk jest niezasadne z uwagi na upływ terminu ważności ubezpieczeniowej gwarancji, a tym samym związanego z nią zabezpieczenia udzielonego przez Spółkę.

32. Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych

Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych

Grupa Kapitałowa narażona jest na wiele ryzyk związanych z instrumentami finansowymi. Aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy w podziale na kategorie zaprezentowano w nocie nr 12.1. Ryzykami, na które narażona jest Grupa są:

- ryzyko rynkowe obejmujące ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko kredytowe oraz
- ryzyko płynności.

Zarządzanie ryzykiem finansowym Grupy koordynowane jest przez Spółkę dominującą, w bliskiej współpracy z Zarządami oraz dyrektorami finansowymi spółek zależnych. W procesie zarządzania ryzykiem najważniejszą wagę mają następujące cele:

- zabezpieczenie krótkoterminowych oraz średnioterminowych przepływów pieniężnych,
- stabilizacja wahań wyniku finansowego Grupy,
- wykonanie zakładanych prognoz finansowych poprzez spełnienie założeń budżetowych,
- osiągnięcie stopy zwrotu z długoterminowych inwestycji wraz z pozyskaniem optymalnych źródeł finansowania działań inwestycyjnych.

Grupa nie zawiera transakcji na rynkach finansowych w celach spekulacyjnych. Od strony ekonomicznej przeprowadzane transakcje mają charakter zabezpieczający przed określonym ryzykiem.

Ponadto Spółka dominująca wyznaczyła formalnie część instrumentów pochodnych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych zgodnie z wymogami MSR 39 (instrumenty pochodne zabezpieczające oraz umowy kredytowe wyrażone w walucie obcej). Wpływ stosowanej rachunkowości zabezpieczeń na pozycje innych dochodów całkowitych przedstawiono w nocie nr 12.3.

Poniżej przedstawiono najbardziej znaczące ryzyka, na które narażona jest Grupa.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU***(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)***Ryzyko rynkowe**Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe związane jest ze sprzedażą na rynki zagraniczne oraz zakupami materiałów i towarów z tychże rynków. Biorąc pod uwagę, iż wpływy w walutach obcych (szczególnie w EUR) przekraczają wypływy, Grupa podejmuje działania operacyjne zmierzające do zmniejszenia ekspozycji netto do minimalnych osiągalnych poziomów. Zarówno zakupy surowców, towarów jak i nakłady inwestycyjne analizowane są pod kątem możliwości redukcji ryzyka walutowego w Grupie.

Ponadto Grupa realizuje strategię zabezpieczania ryzyka walutowego przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów finansowych. Głównym celem strategii jest ograniczenie zmienności przepływów pieniężnych w walucie EUR związanych z wysoce prawdopodobnymi planowanymi transakcjami sprzedaży wyrobów Grupy.

By zminimalizować ryzyko walutowe Grupa zawiera walutowe kontrakty terminowe (kontrakty forward) oraz zawiera umowy kredytowe w walucie EUR traktując ich spłatę jako naturalny hedging. Jeżeli kwoty płacone (zakup) oraz uzyskane (sprzedaż) w walucie równoważą ryzyko, Grupa nie stosuje kontraktów forward. Jeżeli transakcje zakupu oraz sprzedaży realizowane w walucie się nie równoważą, Grupa stosuje kontrakty terminowe, by osiągnąć wskazane wyżej cele zarządzania ryzykiem.

Aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy wyrażone w walutach obcych, przeliczone na PLN kursem zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy przedstawiają się następująco:

Stan na dzień 31.12.2016 roku

	EUR	USD	CZK	DKK	SEK	Po przeliczeniu
Aktywa finansowe (+)						
Pożyczki	0	0	0	0	0	0
Pochodne instrumenty finansowe	8	0	0	0	0	0
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 832	151	0	0	0	4 441
Należności handlowe oraz pozostałe należności finansowe	14 902	1 074	0	0	44	24 716
Zobowiązania finansowe (-)						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-9 027	0	0	0	0	-7 478
Leasing finansowy	-9 224	0	0	0	0	-495
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe	-2 577	122	-5 429	0	0	-11 444
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	-4 086	1 347	-5 429	0	44	9 740

Stan na dzień 31.12.2015 roku

	EUR	USD	CZK	DKK	SEK	Po przeliczeniu
Aktywa finansowe (+)						
Pożyczki	334	0	0	0	0	1 423
Pochodne instrumenty finansowe	5 200	0	0	0	0	22 159
Pozostałe aktywa finansowe	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	580	41	0	0	0	3 186
Należności handlowe oraz pozostałe należności finansowe	14 033	1 418	0	0	214	65 333
Zobowiązania finansowe (-)						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-5 839	0	0	0	0	-24 883
Leasing finansowy	630	0	0	0	0	2 686
Pochodne instrumenty finansowe	-300	0	0	0	0	-1 278
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe	-3 528	-67	-12 837	0	0	-15 296
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	11 110	1 392	-12 837	0	214	53 330

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU***(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)*

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego oraz innych całkowitych dochodów w odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy oraz wahań kursu EUR do PLN oraz USD do PLN.

Analiza wrażliwości zakłada wzrost lub spadek kursów EUR/PLN oraz USD/PLN o 10% w stosunku do kursu zamknięcia obowiązującego na poszczególne dni bilansowe.

Stan na dzień 31.12.2016 roku

Wpływ na wynik finansowy	EUR	USD	CZK	DKK	SEK	Razem
Wzrost kursu walutowego (+10%)	-998	112	-543	0	2	-1 427
Spadek kursu walutowego (-10%)	998	-112	543	0	-2	1 427

Wpływ na inne całkowite dochody	EUR	USD	CZK	DKK	SEK	Razem
Wzrost kursu walutowego (+10%)	-1 638	122	-543	0	2	-2 057
Spadek kursu walutowego (-10%)	1 638	-122	543	0	-2	2 057

Stan na dzień 31.12.2015 roku

Wpływ na wynik finansowy	EUR	USD	CZK	DKK	SEK	Razem
Wzrost kursu walutowego (+10%)	4 844	503	0	0	0	5 347
Spadek kursu walutowego (-10%)	-4 844	-503	0	0	0	-5 347

Wpływ na inne całkowite dochody	EUR	USD	CZK	DKK	SEK	Razem
Wzrost kursu walutowego (+10%)	5 048	503	0	0	0	5 551
Spadek kursu walutowego (-10%)	-5 048	-503	0	0	0	-5 551

Należy wziąć pod uwagę, że instrumenty pochodne walutowe kompensują efekt wahań kursów, a zatem przyjmując się, że ekspozycja na ryzyko dotyczy instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę na poszczególne dni bilansowe i jest korygowana o pozycję w instrumentach pochodnych.

Ekspozycja na ryzyko walutowe ulega zmianom w ciągu roku w zależności od wolumenu transakcji przeprowadzanych w walucie. Niemniej powyższą analizę wrażliwości można uznać za reprezentatywną dla określenia ekspozycji Grupy na ryzyko walutowe.

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest przede wszystkim z oprocentowaniem posiadanych kredytów bankowych oprocentowanych wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę Euribor i Wibor oraz umów leasingowych pomniejszonych o stan środków pieniężnych. Grupa nie zabezpiecza się przed tym ryzykiem, jednakże prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym obszarze. Zmiana stóp procentowych w przypadku kredytu opartego na stawce Wibor kompensowana jest poprzez zmianę odsetek otrzymywanych od środków pieniężnych – doskonałym narzędziem do ograniczania ryzyka stóp procentowych jest stosowany w Grupie cash pooling. W ocenie Grupy ryzyko zmiany stopy procentowych jest na akceptowalnym poziomie w stosunku do rentowności prowadzonej działalności.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego oraz innych całkowitych dochodów w odniesieniu do potencjalnego wahania stopy procentowej w górę oraz w dół o 1%. Kalkulację przeprowadzono na podstawie zmiany średniej stopy procentowej obowiązującej w okresie o (+/-) 1% oraz w odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych wrażliwych na zmianę oprocentowania tj. oprocentowanych zmienną stopą procentową.

Stan na dzień 31.12.2016 roku

	wpływ na wynik	wpływ na inne dochody całkowite
Wzrost stopy procentowej (+1%)	-929	-926
Spadek stopy procentowej (-1%)	929	926

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU***(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)***Stan na dzień 31.12.2015 roku**

	wpływ na wynik	wpływ na inne dochody całkowite
Wzrost stopy procentowej (+1%)	-1 216	-1 216
Spadek stopy procentowej (-1%)	1 216	1 216

Analiza wrażliwości na ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe w Grupie jest na niskim poziomie ze względu na stosowanie działań mających na celu zminimalizowanie kwoty trudnych należności. Przed rozpoczęciem współpracy z potencjalnym klientem Spółki Grupy analizują kondycje i wiarygodność finansową klienta np. poprzez korzystanie z usług wywiadowni gospodarczych. Na początku współpracy Grupa wykorzystuje także inne instrumenty w celu ograniczenia ryzyka kredytowego, tj. m.in.: akredytywa, przedpłata dla nowych klientów, limity kredytowe dla klientów o dłuższym okresie współpracy. Ryzyko to jest również ograniczone w Grupie ze względu na dywersyfikację sprzedaży pod względem liczby klientów i obszarów sprzedaży.

Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe określana jest poprzez wartość bilansową następujących aktywów finansowych:

	31.12.2016	31.12.2015
Pożyczki	35 881	2 130
Należności handlowe oraz pozostałe należności finansowe	94 161	74 204
Pochodne instrumenty finansowe	240	13
Papiery dłużne	0	0
Jednostki funduszy inwestycyjnych	0	0
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	43 798	18 329
Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	2 575	24 331
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem	176 655	119 007

Grupa w sposób ciągły monitoruje zaległości klientów oraz wierzycieli w regulowaniu płatności, analizując ryzyko kredytowe indywidualnie lub w ramach poszczególnych klas aktywów określonych ze względu na ryzyko kredytowe (wynikające np. z branży, regionu lub struktury odbiorców). Ponadto w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym Grupa dokonuje transakcji z kontrahentami o potwierdzonej wiarygodności.

W ocenie Zarządu Spółki dominującej powyższe aktywa finansowe, które nie są zaległe oraz objęte odpisem z tytułu utraty wartości na poszczególne dni bilansowe, uznać można za aktywa o dobrej jakości kredytowej. Z tego też względu Grupa nie ustanawiała zabezpieczeń oraz innych dodatkowych elementów poprawiających warunki kredytowania.

Analizę należności jako najistotniejszej kategorii aktywów narażonych na ryzyko kredytowe, pod kątem zalegania oraz strukturę wiekową należności zaległych nie objętych odpisem przedstawiają poniższe tabele:

Stan na dzień 31.12.2016 roku

	Należności handlowe	Pozostałe należności finansowe	Razem
Bieżące	39 657	398	40 055
do 1 miesiąca	36 969	232	37 201
od 1 do 6 miesięcy	8 456	8	8 464
od 6 do 12 miesięcy	1 115	0	1 115
powyżej roku	822	0	822
Razem	87 019	638	87 657

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU***(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)***Stan na dzień 31.12.2015 roku**

	Należności handlowe	Pozostałe należności finansowe	Razem
Bieżące	63 689	7	63 696
do 1 miesiąca	12 383	0	12 383
od 1 do 6 miesięcy	9 212	0	9 212
od 6 do 12 miesięcy	14 224	0	14 224
powyżej roku	7	10	17
Razem	99 515	17	99 532

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, Grupa nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem lub grupą kontrahentów o podobnych cechach. W oparciu o historycznie kształtujące się tendencje zalegania z płatnościami, zaległe należności nie objęte odpisem nie wykazują znacznego pogorszenia jakości - większość z nich mieści się w przedziale do miesiąca i nie zachodzą obawy co do ich ściągальności.

Ryzyko kredytowe środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, rynkowych papierów wartościowych oraz pochodnych instrumentów finansowych uznawane jest za nieistotne ze względu na wysoką wiarygodność podmiotów będących stroną transakcji, do których należą przede wszystkim banki.

Analiza wrażliwości na ryzyko płynności

Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Grupa zarządza ryzykiem płynności poprzez monitorowanie terminów płatności oraz zapotrzebowania na środki pieniężne w zakresie obsługi krótkoterminowych płatności (transakcje bieżące monitorowane w okresach tygodniowych) oraz długoterminowego zapotrzebowania na gotówkę na podstawie prognoz przepływów pieniężnych aktualizowanych w okresach miesięcznych. Zapotrzebowanie na gotówkę porównywane jest z dostępnymi źródłami pozyskania środków (w tym zwłaszcza poprzez ocenę zdolności pozyskania finansowania w postaci kredytów) oraz konfrontowane jest z inwestycjami wolnych środków.

Ryzyko to jest ograniczone również faktem, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę ma charakter stały jak również przychody ze sprzedaży nie wykazują zbytnich wahań w cyklu miesięcznym w ciągu roku. Grupa posiada także dostęp do linii kredytowej (cash pooling) oraz na bieżąco monitoruje bieżące i przyszłe przepływy pieniężne (cotygodniowe raporty zarządcze każdej ze spółek w tym zakresie).

Na dzień bilansowy zobowiązania finansowe Grupy mieściły się w następujących przedziałach terminów wymagalności:

Stan na dzień 31.12.2016 roku

	do 6 m-cy	6 do 12 m- cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Zobowiązania wartość bilansowa
Kredyty w rachunku kredytowym	8 160	8 447	32 615	7 032	1 508	57 762
Kredyty w rachunku bieżącym	7 223	8 501	2 268	1 134	0	19 126
Pożyczki	101	29	35	1 919	0	2 084
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0
Leasing finansowy	2 041	2 393	5 760	4 268	556	15 018
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe	48 767	10 534	1 421	1 216	1 094	63 032
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	66 292	29 904	42 099	15 569	3 158	157 022

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU***(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)***Stan na dzień 31.12.2015 roku**

	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	Zobowiązania wartość bilansowa
Kredyty w rachunku kredytowym	3 063	2 306	32 132	23 091	0	60 592
Kredyty w rachunku bieżącym	3 425	0	0	0	0	3 425
Pożyczki	0	1 933	197	0	0	2 130
Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0
Leasing finansowy	1 024	1 335	6 929	468	0	9 756
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe	53 428	0	118	0	0	53 546
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	60 940	5 574	39 376	23 559	0	129 449

W tabeli wykazano wartość umowną zobowiązań, bez uwzględnienia skutków dyskonta w związku z wyceną zobowiązań według zamortyzowanego kosztu. W przypadku instrumentów pochodnych rozliczanych w kwotach brutto, w tabeli zaprezentowano kwoty brutto.

Na poszczególne dni bilansowe Grupa Kapitałowa posiadała ponadto wolne limity kredytowe w rachunkach bieżących w następującej wartości:

	31.12.2016	31.12.2015
Przyznane limity kredytowe	43 800	42 752
Wykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	22 222	17 907
Wolne limity kredytowe w rachunku bieżącym	21 578	24 845

33. Zarządzanie kapitałem

Grupa Kapitałowa zarządza kapitałem w celu zapewnienia zdolności kontynuowania działalności przez Grupę oraz zapewnienia oczekiwanej stopy zwrotu dla akcjonariuszy i innych podmiotów zainteresowanych kondycją finansową Grupy.

Grupa monitoruje poziom kapitału na podstawie wartości bilansowej kapitałów oraz pomniejszonych o kapitał z wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne. Na podstawie tak określonej kwoty kapitału, Grupa oblicza wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem. Grupa zakłada utrzymanie tego wskaźnika na poziomie nie niższym niż 0,5.

Ponadto by monitorować zdolność obsługi długu, Grupa oblicza wskaźnik długu netto (tj. zobowiązań z tytułu leasingu, kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych pomniejszonych o saldo środków pieniężnych) do EBITDA (wynik z działalności operacyjnej skorygowany o koszty amortyzacji). Grupa zakłada utrzymanie wskaźnika długu netto do EBITDA na poziomie nie wyższym niż 3,5.

Powyższe cele Grupy pozostają w zgodzie z wymogami narzuconymi przez umowy kredytowe, które zostały szczegółowo przedstawione w nocie 12.5.

Zarówno Grupa jak i Spółka dominująca nie podlegają zewnętrznym wymogom kapitałowym.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przedstawione wyżej wskaźniki kształtowały się na następującym poziomie:

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

dane w tys. PLN	2016	2015
<i>Kapitał:</i>		
Kapitał własny	409 386	367 118
Pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela		
Kapitał z aktualizacji wyceny (-)	-1 628	-682
Kapitał	407 758	366 436
<i>Źródła finansowania ogółem:</i>		
Kapitał własny	407 758	366 436
Kredyty, pożyczki inne instrumenty dłużne	73 547	73 927
Leasing finansowy	15 019	9 688
Źródła finansowania ogółem	496 324	450 051
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	0,82	0,81
<i>EBITDA</i>		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	56 459	36 507
Amortyzacja	23 525	15 049
EBITDA	79 984	51 556*
<i>Dług:</i>		
Kredyty, pożyczki inne instrumenty dłużne	73 547	73 927
Leasing finansowy	15 019	9 688
Środki pieniężne	43 816	18 329
Dług netto	44 750	65 286
Wskaźnik długu netto do EBITDA	0,56	1,27

* wartość nie jest annualizowana, tj. nie uwzględnia danych Kuźni Polskiej S.A. oraz Masterform S.A. sprzed okresu formalnego objęcia konsolidacją

We wszystkich okresach wskaźniki mieściły się na zakładanych przez Grupę poziomach i uzgodnionych kowenantach ustalonych z bankami finansującymi Grupę.

34. Pozostałe informacje

34.1 Wynagrodzenia Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki dominującej

Wynagrodzenia	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Zarząd	2 252	2 145
Rada Nadzorcza	704	521

34.2 Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Audytorem Jednostki dominującej oraz jej spółek zależnych jest Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., z którym w dniu 8 lipca 2016 roku została zawarta umowa o przeprowadzenie:

- przeglądu półrocznego za 2016 rok,
- badania rocznego za 2016 rok.

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie Aleja Jana Pawła II 22 wpisana jest na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 73. Spółka korzystała wcześniej z usług ww. podmiotu.

Wynagrodzenie audytora z poszczególnych tytułów wyniosło:

	01.01. do 31.12.2016	01.01. do 31.12.2015
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	223	215
Przegląd sprawozdań finansowych	48	32
Doradztwo podatkowe	0	0
Pozostałe usługi	16	21
Razem wynagrodzenie audytora	287	268

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2016 ROKU**

(dane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej)

34.3Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w podziale na poszczególne grupy zawodowe oraz rotacja pracowników kształtowały się następująco:

	31.12.2016	31.12.2015
Pracownicy umysłowi	459	470
Pracownicy fizyczni	1 449	1 379
Przeciętne zatrudnienie	1 908	1 849

35. Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym nie wystąpiły istotne zdarzenia, inne niż opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, które wymagałyby ujawnienia.

36. Zatwierdzenie do publikacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2016 zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki dominującej w dniu 21 marca 2017 roku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

<i>Data</i>	<i>Imię i Nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Podpis</i>
21 marca 2017	Leszek Jurasz	Prezes Zarządu
21 marca 2017	Kazimierz Przełomski	Członek Zarządu

Podpisy osoby odpowiedzialnej za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

<i>Data</i>	<i>Imię i Nazwisko</i>	<i>Podpis</i>
21 marca 2017	Mariusz Jaszczyk